

Tabula scti libri

- i De quibusca scriptis p tres sonos bti fransca
- ii De vita r dusa^o ei^o i hitu sclai
- iii De natitate ei^o r uaitate r au riositate r
- iiii Quale captiuat^o fuit p usy r de duabz uisionibus
- v Quale dñs pmo uisitauit cor mirabili dulcedie
- vi Quale a lepsi cep^t uice scipz r fene dulcedine in his q pus erant amara sibi
- vii De pma allocu^o crucifixi ad ipz r qlit ex tuc poruit i corde passionē xpi usq ad morte
- viii Quale pmo fugit psecutoes pbs r ppinqz
- ix De maxio labore r afflictioe ip suis pro tpatioe ecclie sca diani. r quale cep^t scipz uice cuo pro elemosina
- x Quale auditis r itellās silys xⁱ i euāgelio stati mutauit habitū exteriorē r iduit nouū
- xi De mō uōtiois frīs siluestri. r de uisioe eius
- xii Quale pdix^t sex socijs suis oīa q uetura erāt ill^o cūtibz p mūdū exhortās eos ad pati
- xiii De rceptione alioz **Letia** qtuor frīm r ardētissima charitate quā hebāt ad iuue pmi frēs r de sollicitudinē laborandi r orādi r pfa obia ipoz
- xiiii Quale bts f. cū uideā socijs

- xv uuit ad curia ppe
 - xvi De officia p dicationis ipius r de pmo loco q̄ habuit
 - xvii De templo quod fidat bis i a^o i loco sctē marie p tectoris
 - xviii De morte dñi johānis pmi
 - xix De electioe pmoz mīstroz. r qlit fuerūt missi p mūdū
 - De factissima morte bti f. r qlit p bieuū aīe r tēpat sūgnata dñi ihū xpi
 - De canonisatioe ipius
- Hec sunt qdam scripta p tres sonos bti f. de vita r dusa^o eius i habitu sclari. r de mirabili r pfa uersione ipius r de pfectione oris r ginis r fundamēti ordinis i ipō r in pmo frībz. r hoc p hūc modū sequentem.**

[Faint text from the reverse side of the page, partially visible on the right edge.]

Recredo i xpo
 pri fr̄i crescio
 di gra gñali mi
 nistro. fr̄ leo. fr̄
 euphym⁹. ⁊ fr̄ an
 gel⁹ olim socij li
 cet idigni. bñssimi pr̄is fr̄asla
 ruercaia in dno debita ⁊ deuo
 ta. Cu de mandato xpi. p̄teriti
 capli gñali. ⁊ vno. teneatur fr̄es
 signa ⁊ pdigna bñssimi pr̄is f.
 q̄ sate ul̄ epure pnt vñ p̄nuta
 ti dirigē. visū est nob q̄ secū li
 cet idigni. fuim⁹ diuti⁹ iusa
 tu pauca de ml̄tis gestis ipius
 q̄ p nos vidi⁹ ⁊ p alios sc̄os fr̄es
 sare potui⁹ ⁊ specialit̄ p fr̄es jo
 hane visitatore paupū dnā
 rū. fr̄es illuīnatiū de arte. fr̄es
 massēū de maiguano. ⁊ fr̄em
 iohane sociū v̄erabil̄ pr̄is fr̄is
 egiou q̄ pluā de his hūit. De e
 ode sc̄o fr̄e egiou ⁊ sc̄e meorie
 fr̄e barnardo p̄ socio bñ f. sc̄a
 ti vñ veritate p̄cua itinaē
 nō etēti narrare solū miācla
 q̄ sc̄atē nō faciūt s̄ on dūt. s̄
 etiā d̄isapois eē i signa ⁊ bñ
 plaati volūtatē on dē cupien
 tes. ad laudē ⁊ glaz sūmi dei
 ⁊ dā pr̄is sc̄ssimi atq̄ edifica
 tiōnē volētū eē vestigia imi
 tari. q̄ tū p modū legēde non
 scribim⁹. cū dudū de vita sua
 ⁊ miracul̄ q̄ p eū dn̄s operat⁹

ē sunt oferte legēde. D̄z velut
 de ameno prato q̄sdā flores
 q̄ arbito nr̄o sūt pulchiores
 carerim⁹. ⁊ tūyatē historiā
 nō seq̄tes. s̄ multa seriose re
 liquētes q̄ i p̄d̄is legēdis s̄
 posita tā veridico q̄ luualēto
 sermōe. Quibz pauca q̄ ser
 vim⁹ poteritis face inferi si vñ
 disare videit eē iustū. Credoim⁹
 q̄ si v̄erabilibz viris q̄ p̄fatas
 ofecerūt legēdas h̄ nō fuissent
 ea munē p̄terisset. nisi saltē
 p̄ pte ip̄o suo decoraissent eloq̄o
 ⁊ posteris ad meōriā eliq̄isset
 Sp̄ integre valeat vñ sc̄a
 p̄nitas i dno ihu xpo i quo
 nos filios vros deuotos sc̄a
 ti vñ t̄ōmēdam⁹ hūilē ⁊ deuo
 te. Data i loco grecij. iij. 30. au
 gusti. An̄ d̄m̄ m̄ c. xl. viij.
 De natiuitate ei⁹ ⁊ v̄itate ⁊ curi
 ositate ⁊ pdignitate ip̄i⁹ ⁊ q̄l̄t̄ ex
 his puenit ad largitatē ⁊ carita
 tem cura pauperes.

Hāciscus de ciui
 tate assisy oriū
 d⁹ q̄ in finibz spo
 letane vall̄ ē si
 ta Johānes p̄us ē vōl⁹ a mre.
 a p̄re vero tūc t̄cēute de sc̄a
 i cui⁹ absen⁹ nat⁹ erat fr̄as f̄
 ē noiāt⁹ postmodū hic post
 q̄ fuit adult⁹ ⁊ subtilis i ge
 ny sc̄is. arte pr̄is id ē negocia

nonē exercuit **S**z dissile val
de. qm ipē liberalior & hilarior
dedit⁹ iocis & cātibz ciuitatē assi
sy die noctuqz circūcēs sibi fili
bus sociatus in expēdēdo lar
gissim⁹ adeo ut oīa q̄ hīc potut
& lucrū dēsionibz alysqz rebz
dsumēt **P**ropt̄ quod mltōtens
arguebat⁹ a parētibz dicētibz
ei qd tū magis expēsās ī se & in
alys facēt ut nō eoz fili⁹ s; cu
iūsdā magni pīcipis vidētur
q̄a tū dītes erāt pntes ei⁹ & ipz
tenerrime diligebāt. tolerabāt
eū ī talibz ipm turbāe nolētes
Mat̄ aut̄ ei⁹ cū de pōgaltate
sua sūo a cōiūanis fieret. rīde
bat **Q**uid de filio meo pūtis.
adhuc est fili⁹ dei p grāz Ipse
vero nō solū ī his erat largus
pmo pōg⁹ s; etiā in idumētis
mltiple excedebat cariores pā
nos facēs q̄ ipm dērebat hīc.
In curiositate etiā tm̄ cāt van⁹
q̄ aliqui ī eodē idumēto pānū
valde charū pāno vilissio cō
sui feat. **E**āt tm̄ q̄si nālit curi
alis ī moribz & ī verbis iux̄ or
dis sui ppositū nemini dīcēs
v̄bū icuriosū v̄l tpe. pmo cū sic
est iuuenis iocōs⁹ & lasciu⁹ ppo
sūt t̄pia sibi dicētibz minime
rīdē. **V**n̄ ex hī fama ei⁹ q̄si p to
tā pūciā ē adeo diuulgā ut
a mltis q̄ cognoscebāt eū dīcēt

aliquo magno futue⁹ a q̄bz v̄tu
tū nāliū gōibz ad hāt. pū cet⁹
ē grāz vt dīcēt ad sc̄p̄z dūsus.
Et quo larg⁹ & curialis es ap⁹
hoīes a q̄bz nil t̄p̄is nisi fauo
rē t̄nsitoriū & ianē. iustu ē ut
p̄t̄ deū q̄ largissim⁹ ē & t̄ribuē
do. paupibz sis curial⁹ & largus
Libēt igit̄ ex tūc videbat paup⁹
t̄buens eis elemosinas fruct⁹
Et lux est mercator. cāt vāssi⁹
opulēcie sc̄laris **C**ū at̄ q̄dā die
ī apotecā vbi pānos v̄debat
circa h̄mōi staret solliat⁹. v̄it̄
q̄dā paup⁹ ad eū petēs elemosi
nā amocē di **C**ūqz cupiditate
diuiciariū & mercatoris cura de
tētus illi elemosinā denegass.
diuina p̄spēs grā sc̄p̄z arguit
magne rusticitatis. dīcēs. **I**n
pro magno comite l' barone pau
per ille a te postulass. certe pos
tulātū sibi dedisses. q̄nto g' ma
gis pro ege t̄gū & oīm dno ill⁹
facē nolūsti **C**ui⁹ rei causa ex
inde ī corde suo p̄posuit qd pro
tātō dno postulā de cetero nō
Qualit̄ captiuat⁹ **I**negaret
fuit p̄sū & de duabz visioibz q̄s
Q habuit volens fieri miles
Vodā tpe guerra it̄ p̄sū
ū & assisū existēte capt⁹ ē fr̄
cise⁹ cū mltis suis daubz & pu
sy captiuat⁹. **T**n̄ q̄a nobilis ē
rat moribz cū militibz captiu⁹

54
est positus. **L**ic autem quodam die capti-
ui sui tunc esset. ipse qui nunc erat
hilaris et iocundus non videbatur et
tari. sed quodammodo iocundari propter quod
vnde de sociis suis reprehendit cum tempore
sanum quia sic letabat in carcere
constitutus. Ad quem beatus f. voce viva
respondit. Quid putis de me? Ad
huc adorabor pro totum mundum. **C**um
ergo vnde de militibus quibus erat adiutus
et vnde de captivis iuriam intulisset
et vobis omnes alii vellent illum deserere.
solus fratrem a societate non denegat
sed et alios hortatur ad idem. **E**xplato
autem anno et sortita pace et civitates
procuras. fratrem cum suis recaptivis
assisum est eiusus. Post paucos ve-
ro annos quodam nobili de civitate as-
sisum militibus armis se parat
ut ad pericula vel horis luc agenda
in apulia vadat. **Q**uo audito
fratrem cum illo ad eundem aspirat.
et ut a quodam comite gentili nomine
miles fiat. panos pro posse sperat
pretiosos. deinde suo paupior di-
uitis. sed profusior largitate.
Nocte igitur quodam cum ad huiusmodi
assumenda tota se deliberatione
dedisset. et ad id agendum desiderio
estuarct. visitat a domino quem cum tempore
gle cupidum fastigio gle pro visi-
one alluat et exaltat. **C**um enim
illa nocte dormiret apparuit
ei quodam vorans cum ex nomine. ac du-
tes ipsum in quodam spaciosum et

amenum palacium plenum milita-
ribus armis sed splendentibus dipearis
ceterisque apparatibus ad murum
pedetibus ad milicie decore spec-
tantibus. **Q**ui cum gaudeo plimum
quod hoc esset secum tacite miraretur.
interrogavit cum essent huiusmodi arma
tato splendore fulgentia et pala-
cium sic amenum. **E**t respondit illi
hec omnia cum palacio sua esse militum
et suorum. **E**xpeditis itaque gaude-
ti animo mane surrexit sceleriter
cogitans tempus quod nodum spiritum dei ple-
ne gustauerat. se in hoc debere
magnifice participari. atque prosa-
gium magne prosperitatis reputans
visionem illam arripe deliberat in
apulia ut miles fieret a comite
superdico. **T**um vero letior solito
est effectus. ut plumbis admirantibus et
querentibus vnde sibi esset tanta leticia
a. Raderet. **D**ico me magnum
participem affuturum. **Q**uodam tamen
magne curialitatis et nobili-
tatis indicium in eo precesserat. die
immediate precedente visionem predictam.
quod ipsius visionis non modica
ocasio creditur extitisse. nam quia
idumeta sua que de nouo fecerat
sibi curiosa et curia. quidam pau-
peri militi donauerat illa die.
Cum ergo ita arripes iussisset usque
spoletum ut in apulia pergeret cepit
aliquantulum egrotare. **S**ollia-
tamen de suo itinere cum se sopori

dedisti. semidormiens quoniam in
trogate ipsi quod tunc cupiebat. *audiuit.*
frāse Cuius totum suum propositum eue
lassi. adierit ille. Cuius potest tibi
melius facere. Dominus autem seruus. Cui
cum rēdisset Dominus. iterum dixit illi
Cur ergo elongas pro suo domino. et pro
ripere pro cliente. Et fuit. *Et*
me vis facere domine. Reuertē in tra
tuam inquit et dicit quod sis factus.
Nā visionem quam vidisti oportet
te aliter intelligere. Cuius vigilans
autem cepit de hac visione diligenter
tissime cogitare. Et sicut in prima
visione fuerat quasi totus ex va
gat pro maiori leti prosperitate
desiderans temporalē. sic in ista colle
git ut se totum in eius admittens
et desiderans adeo diligenter quod illa
nocte vult dormire nequit. Ma
ne itaque factus vult assisui eueri
tur festinat letus et gaudens.
quod plurimum expectans voluntate
domini. quod sibi habet ostenderit et de sa
lute sua ab ipso consilium dari sibi.
immutat quod iam mente in apuliam ire
refusat et se voluntati diuine
desiderat asserere. *Quale Dominus*
pumo visitauit cor eius mirabili
dulcedine. virtute cuius cepit proficere pro
atemitu sui et omnium vanitatum
atque per orones et elemosinas et

amore paupertatis.
*P*ostquam vero assisui e re
fusus. non pro multis dies. quam

sero a foris suis eligit in dominum.
ut sedis voluntate sua faceret ex
pensas. fecit ergo tunc sumptuosam
restitutionem parari sicut multoties
fereat. Cumque effecti de domo ex
issent. sociique silium eius procedent cum
tes pro ciuitate cantado. ipse por
tas in manu baculum quasi do
minus parat et ibat pro illos non
cantado sed diligentem meditationem.
Et ecce subito visitat a domino. ta
taque dulcedine explet cor eius quod
loqui non moueri poterit. nichilque
aliud sentit laudare nisi dul
cedine illam valebat. quod ita ipse
alienauerat a sensu carni quod si
cut ipse postea dixit. si fuisset
tunc totus frustrati in casus. non
potuisset se de loco mouere. Cui
autem socii eius retro aspiciunt et vi
derent eum ita emotum ab ipsis.
eurrentes ad illum territi tenu
erunt ipsum quasi in virum alterum iam
mutum. Et interrogant eum dicentes
Quid cogitasti quod non venisti
pro nobis. forsitan uxorem accipe co
gitasti. *Et* ille vix voce
respondit. Verum dixistis. quia nobili
ore et ditore ac pulchriorem
sposam quam vniuersam videratis acci
pere cogitavi. Et derisert eum.
Ipse vero dixit habet non a se sed inspi
rat a deo. Nam ipsa sponsa fuit
vera religio quam suscepit ceteris
nobilior ditior et pulchrior pau

65
tate Ab illa itaq; hora cepit mundus
sibi vilescere et illa dicitur quod prius
habuerat in amorem. Non tamen adhuc
plene. quia nondum erat penitus a seculi
vanitate solutus. Parum autem a seculo
et tumultu se subtrahens. stude-
bat in interiori et corde ihesu xpo
et margaritam quam comparat (videtur
tamen omnibus) cupiebat. oculis illu-
sorum se abscondens se quasi coti-
die ad orationem ibat secreto. ad
hunc ipsum virgatem quodammodo plibam
dulcedine quam sepius ipsum visitans
ad orationem de platea et alijs locis
publicis impellebat. Licet vero
dudum iam fuisset pauperum boni
factor. ex tunc tamen firmius in corde
suo proposuit nulli pauperi elemo-
sinam pro domino petenti se ulterius
denegare. sed libenter et affluenter
solito elemosinas facere. Spiritus
igitur quatuor pauperum ab ipso ex domo
elemosinam postulabat. de denarijs
providerebat illi si poterat
Carentes vero denarijs in fulam
vel corrigiam dabat ei ne pau-
perem dimittet vacuum. Si vero
de his non habebat ibat ad aliquod
locum occultum et se camiscam exu-
ens. illum pauperem secreto mit-
tebat ut eam sibi tollet pro domino
Emebat etiam vestimenta ad ecclesiam
rurum ortum pertinentia et ea sacerdoti-
bus pauperibus secreto transmittere
bat. Cum vero patre suo absen-
te remanebat in domo. etiam si

solus cum matre in domo comederet
implebat mensam panibus ac si pro
familia pararet. Non cum deo
garet a matre cur tot panes in
mensa poneret. respondit se hoc facere
pro elemosinis dandis pauperibus.
eo quod proposuerat omnino petenti elemo-
sinam pro domino largiri. Matrem autem
quia eum pro ceteris filiis diligebat.
ipsi in talibus tolerabat. observans
quod ab illo fiebat multum quod se his
in corde suo ammirans. Sic enim sole-
bat cor appone ad eundem pro soci-
os cum vocabatur ab eis. et in tantum erat
illoz societate illis. ut multoties
a mensa surgeret etiam si pax come-
disset. et linguas in afflictione preces
propter sic inordinatum excessum. ita ne
cor suum totum erat intentum ut pau-
peres videret et audiret quibus elemo-
sinas largiret. Divina igitur
gratia sic multum. licet adhuc esset in
seculo in habitu. cupiebat esse in aliqua
ciuitate ubi tempore cognitus propter
panes exeret. et alius pauperis
in sumpta mutuo accepit indueret.
probaretque amorem dei elemosinas
postulare. factum est autem ut tunc tempore
thomam causa peregrinationis ac-
cederet. Et ingrediens ecclesiam sancti pe-
tri considerauit oblationes quorundam
quod essent modice et ait in se. Cum
princeps apostolorum sit magnifice ho-
norandus. cur isti tantum paucas obla-
tiones in ecclesia faciunt ubi corpus
ei quiescat. Sic quod cum magis feruere

manū ad burſā poſuit. ⁊ ple
nā denarijs traxit. coſq; p fe
neſtrā altaris piciens tm̄ ſe
nū fecit qd̄e tā magnifica ob
latioē oēs aſtātes plurimū ſūt
mirati. Exiens at̄ an̄ ſoēs ecclē
vbi mlti paupes aderant ad
elemoſinas petendas. mutuo
accep̄ ſerte pāniculos cuiuſdā
paup̄culi hoīs ⁊ ſuos deponēs
illos iduit. atq; ſtās ī q̄dibus
ecclē cū alijs paup̄ibz elemo
ſinā gallie poſtulabat. q̄a lig
ua galilea loquebat. licet ea
rē loq; neſaret. Poſtea vero
exiēs dcos pāniculos ⁊ prios
ēſumēs edyt aſſiſiū. cepit
q; orae dnm̄ ut diriget viā
ſuā. nemū eī p̄debat ſuū
ſecretū. nec vllū ī hac pte v
tebat. ōſilio niſi ſolū dei qui
viā ei⁹ dirigēte cepat. ⁊ aliqñ
ep̄i aſſiſy q̄a tūc t̄p̄is apud
nullos eāt vera paup̄tas
quā deſiderabat ſup oīa h
mūdi volens ī ea viuē atq;
**Qualit̄ a leproſis cep̄ Imori
vincē ſeipſum ⁊ ſentire dulcedi
nē in his q; pius erāt ſibi amara**
Quoniam at̄ qdā die dnm̄
feruet oraret r̄ſū ē illi. ſc̄nā
aſte oīa q; car̄le dilexiſti ⁊ ha
be deſideraſti oportet te dte
nē ⁊ odire ſi meā vis cognoſ
cē volūtate. Quod poſtq;
īcepis facē q; tibi pius ſuaui

⁊ dulaa videbāt. erūt tibi
ip̄orbilia ⁊ amara. atq; ī his
⁊ ī dō d̄ſoīt. cū ipe aſſiſiū cō
taēt leproſū quēdā obuium
habuit. ⁊ q̄a d̄ſuauat mltū
horre leproſos. vī ſibi ip̄i faci
ens d̄ndit de eō ⁊ obtulit ſibi
denariū oſculas illi manū.
Et accepto oſculo pacis ab ip̄o
ēaſcōdit equū ⁊ p̄ſeāt it̄ ſuū
Exiē cepit magis ac magis
ſeipm̄ d̄tēne don̄ ad ſui vito
riā p̄ſe dei grā pueniret.
Poſt paucos at̄ dies aſſumēs
multā pecuniā ad hospita
le leproſoz ſe t̄nſtulit ⁊ d̄gte
grās om̄s ſil. dedit cuiuſq; ele
moſinā oſculas ei⁹ manū.
Recedēte aut̄ eo. vere qd̄ pius
erat ſibi amara id ē de leproſis
videndis ⁊ tangēdis ī dulce
dinē ē d̄iſū. ī tm̄ eī vt dixit
amara a fuerat viſio lepro
ſoz vt nō ſolū nollet eos vi
dē ſ; n̄ eoz habitaculis app
p̄nq̄re. Et ſi aliqñ d̄gēbat
ip̄m iux̄ domos eoz t̄nſire a
eos vide lig ad pietate mo
ueret ad faciendū eis eleo
ſinā p̄ it̄poſitā p̄ſonā. vultū
t̄n ſp̄ auertens nares ſuas
p̄p̄ris manibz obturabat.
⁊ p̄ dei grāz ita fr̄s ē leproſo
rū familiaris ⁊ amicus q; ſic
ī teſtamēto ſuo teſtatur int̄
illos manebat ⁊ eis huilē

seruiebat Alterat aut post
leprosoꝝ visitacionē i bonū.
quēdā sociū suū quē multū
dilexerat ad loca rīmō secum
duccs dicebat illi se quēdā
inuisse p̄iosū ⁊ magnū the
saurū Et exultat vir ille nō
modicū ⁊ libet vadit cū illo
quoties aduot. quē b̄tīs f.
ad quādā cryptā iux̄ assisū
sepe ducebat ⁊ ip̄e solus in
trās sociū qꝫ thesaurū hūdo
solliatū foris relinquēs. nō
uo ac singulari spū p̄fusus
p̄z i abscondito exorabat.
cupies neminē scire qd̄ agēt
itus p̄t solū deū. quē de celesti
thesauro habē assidue usu
lebat. Quod attēdes huma
ni gn̄s ūmitus. ip̄m ab in
cepto bono ētrahē nitit. ei
timore icuties ⁊ horrore. nā
qdam mulier erat assisy gib
bosa difformit quā demō vi
to di apparēs sibi ad memo
riā ēducebat. ⁊ amminabatur
eā qꝫ gibbositate illi mul
eris iactaret i ip̄z nisi a con
cepto p̄posito ēsiliret ⁊ xpi
miles fortissim⁹ minas dia
boli v̄lpendēs inf̄ cryptā de
uote orabat ut de⁹ digēt v̄nā
suā Sustinebat at̄ maximā
passionē ⁊ anxietatē mētis. nō
valens q̄scē don⁹ p̄plet quod
ope

66
mēte ꝛceptat. cogitatioibz va
rijs iuicem succedētibz q̄cum
oportunitas eū dur⁹ p̄turba
bat Ardebat enī interius igne
dīno. ꝛceptū mētis ardorē celae
de foris nō valens. penitebat ip̄z.
peccasse tā grauit. n̄ iā eū ma
la p̄ccata vel p̄ntia delēbāt.
nōdū tñ ꝛceptat ꝛtinēdi fidua
ā a futuris Proptēa cū ex
cryptā exibat ad sociū. i virū
alterū mutat⁹ videbatur

*De p̄ma allocutione crucifixi ad
ip̄m ⁊ q̄lit̄ ex tūc portauit in cor
de passionē cristi usqꝫ ad mortē.*

Quādā vero die cū mīaz
dei feruētius ip̄loraret.
ōndit illi dñs qꝫ sibi diceretur i
p̄xiō quid ip̄m agē oporteret
Ex tūc aut̄ tāto iplet⁹ ē gau
dio qꝫ nō se cupies p̄ leticia e
nā nolēs de h̄mōi secretis i au
res hoīm aliqd̄ eructabat.
Cautē tñ ⁊ i enigmate loq̄ba
tur dices se i apuliā nolle ite
f̄ i p̄pria patria nobilia ⁊ in
gētia se facturū Ut aut̄ soci
ei⁹ v̄derit eū ita mūtū. a q̄bz
iā erat elōgat⁹ mētālī. licet
nohuc corpalt aliqñ sociaret
eisdē q̄si ludēdo. rursū itē
rogat eū Vis ne vxorē ducē
franciscē Quibz r̄ndit sub
quodā enigmate sic⁹ superi⁹

pmiffū est. Paucis autē diebus
elapsis cū ambularet iux̄ ecclē
siā s̄c̄i damiani dcm̄ ē ei in spū
s̄c̄o ut i cā ad ordē it̄nret. Quā
ingressus cepit orare feruētē co
rā q̄dam ymagīe crucif̄xi. q̄ p̄
e ac benigne loquuta ē ei dices
fr̄at̄r nōne vides q̄ dom̄ mea
destruit? Vade igit̄ ⁊ repa illā
m̄. ⁊ tremēs ac stupēs aut libēt
faciā dñe. Intellexit ei de illa ec
clesia s̄c̄i damiani dia q̄ p̄e ni
mia vetustate casū proximū mi
nabat. De illa at̄ allocutioē tāto
fuit ēpletus gaudio ⁊ luīe illus
tratus. q̄ i aīa sua veniat̄ sensit
crucif̄xi xpm̄ fuisse q̄ locut̄ ē
ei. Exiēs vero ecclēsiā inuenit sa
cerdotē iux̄ eā sedētē. mittēs q̄ ma
nū suā ad bursam obtulit ei q̄n
dā pecunie q̄titate dices. Rogo te
dñe ut emas ⁊ olcū ⁊ faciās cōti
nūc arde lāpadē corā illo crucif̄xo
Et ad hoc opus cū c̄supta fuerit
hec pecunia. iterū offerā t̄ quātū
fuerit oportunū. Ab illa itaq̄ ho
ra vulneratū ⁊ h̄q̄fā ē cor eius
ad memoriā dñice passiois. q̄ sp̄ dū
vixit stigmā dñi ih̄u i corde suo
pōiuit sicut postea luulet̄ appuit
ex r̄nouatioē cordē stigmatū in
corpe ip̄ius mirabilē fr̄a ⁊ claris
sime demonstrā. Exinde tūc tāta
se maceratioē carnis afflixit. q̄
san̄ ⁊ ifirm̄ corpi suo nimis au
sterus existens vix a nūq̄ voluit

indulgē sibi. Propt̄ qd̄ die
mortis ei⁹ istante. c̄fess̄ ē
se multū peccasse i fr̄es cor
pus. Quādā autē die solus
ibat p̄pe ecclēsiā s̄c̄e marie
de porcūcula plāgēdo ⁊ eu
lando alta voce. quē audicōs
q̄dā vir spūalis putauit ip̄
pati ifirmitatē vel aliquē
dolorē. Et pietate motus ar
ca eū it̄rogauit eū cur fle
ret. At ille dixit. Plango
passionē dñi mei pro q̄ nō
deberē v̄cūdari alta voce
ire plorādo p̄ totū mūdū.
Ille vero cepit silē. cū ip̄o
plāgē alta voce. Sepe etiā
cū ab ordē surgebat videbā
tur ei⁹ ocli pleni sanguine
q̄a fleuerat multū amare.
Nō solū at̄ affligebat se in
lacrimis sed etiā abstīnētia
cibi ⁊ potus ob memoriā dñi
ce passionis. Vñ cū sederet
aliquē ad māducādū cū
selāribz. ⁊ dabāt̄ ei aliqua
cibaria delābilis corpi
suo. parū gustabat ex eis
aliquā excusationē p̄fē
dens. ne vidētur ea p̄pter
abstīnētiā dimisisse. Et
q̄n̄ comedebat cū fr̄ibus
i cibis q̄s edebat sepe po
nebat cinerē dices fr̄ibus
i abstīnētiē sue velamine
fr̄es cinerē esse castū. Cū

at sed ad manducandū sedet
dixit quādam fē q̄ btā v̄gō i ho
ra comestionis ita fuit pau
pula q̄ nō habebat q̄ daret
filio suo ad manducandū. Cū
audiret vir dei suspirauit cū
magno dolore. mesa q̄ elicta
panē sup nudā terrā come
debat. Multoties v̄o cū sedet
ad manducandū. parū p̄ come
stionis iūcū subsistebat non
comedens neq̄ bibens suspi
sus circa celestia meditanda
Nolebat enī tūc v̄bis aliq̄bz
ip̄dri. alta suspiria ex timo
cordis emittens Dicebat eti
ā sibi ut sp̄ cū audirent cū
talē suspiriē laudaret deū
et pro ip̄o fidelē exoraret. hoc
de sua abstinentia dixim⁹ iā
det. ut ostēdēt ip̄z p̄ visionē
et allocutionē ymagis crua
fixi fuisse vsq̄ ad mortē sp̄ x̄
passioni cōformē. *Qualiter
p̄mo fugit p̄secutioēs p̄is et p̄i
quorū stando cū sacerdote sancti
damiani in cui⁹ fenestra proie
cerat pecuniam.*

Ex d̄cā igit̄ visioē et allo
cutioē crua fixi gauis⁹.
surrexit signo crua se mun
ens et ascendes equū. assumēs
q̄ p̄anos diuisoz color. ad ci
uitatē q̄ dicitur fulgineum
pucit. atq̄ ibi veditis equo et

oibz q̄ portauit ad eccliaz s̄cā
damiani. et inuo ē rucifus. et
iuento illo sacdote paup̄o
cū maḡ fide et deuotioē oscu
lās man⁹ eius obtulit illi pe
cuniā quā p̄oruit. et positū
suū p̄ ordinē engrauit. Ob
stupefctō sacdos et subita ei⁹ cō
uersioē mirat. et uisabat her
crede. et sibi putās illud. noluit
apud se illi⁹ pecuniā etinere.
At ip̄e p̄tinacit. insistēs v̄bis su
is fide face nitebatur. et sacdo
tē orabat enixi⁹ ut cū se cum
p̄mittet amozari. Acq̄euit
tandē sacerdos de mora illius
sed timore parētū pecuniā nō
recepit. Quare verus pecuni
arū etēptor i quādam fenef
trā proiciens ipsam velut pul
uerem vilipedit. Mora igit̄
faciēte cū ip̄o in loco p̄fato.
p̄ ip̄i ut sedul⁹ explorator
circumit q̄rēs quid actū sit
de filio suo. et cū audiss⁹ cū sic
mutatū. i loco iā d̄cō taliter
cōsari. tact⁹ dolore cordis in
tr̄iser⁹ et ad subitū rex enētū
turbat. duōtis amias et via
nis citissime cucurrit ad eū
Ip̄e at quia etat nou⁹ miles
xpi. ut audiuit minas p̄se
quētū. eoz q̄ aduētū p̄saut.
dedit locū ire p̄ine et ad q̄dā
ocultā caueā quā ad hoc

sibi parauerat accedēs ibi p
mēsem itegriū latitauit. **Quē**
causa vni tm̄ de domo priō
erat cognita. vbi cibū quāq; ob
latū sibi edebat. occulte orās
iugit lacrimarū ymbre p̄fusus
ut cū dñs liberaēt a p̄secuti
ōe nocua. et ut pia vota ip̄i
benigno fauorē implēt. Cūq; sic
i ieiunio et fletu feruēt et as
sidue dñm exorass; de sua
diffusus v̄tute et industria.
spem suā tōle iactauit in dñz
qui cū lig; i tēbris manētem
p̄fuderat quāda ieffabili et illus
trauerat mirabili claritate.
Et q̄ nimirū ignit; totus fo
lica et lecta it arripuit vsus as
sisiū ip̄iger festin; et letus.
Et fiducia xpi armis muni
t; dñm q; caloc; suatēsus. scipz
arguens de pigritia et vano
timorē. malis et ictibz p̄sequen
tū exposuit se manifeste.
Quē videtes illi q̄ prius noue
rāt eū. sibi miserabilē exprobra
bāt isanūq; ac demētē clama
tes. lutū platearū et lapides
proiecbāt i eū. **Cernētes** eū
sic a p̄stinis moribz alteratū
et carnis maceratiōe cōfām. to
tū qd̄ agebat exinationi et de
mēcie ip̄ubāt. **S; miles** xpi i
his oibz ut sup̄d; p̄tēsiens. n̄
la fract; a mūt; i iuria deo ḡ
cias iferebat. **Cū** at rumor

hui; fieret p̄ platens et viros
ciuitatis de ip̄o. tādē p̄ueit
ad priō. **Qui** audies talia in
ip̄z a dāuibz fieri. statim surgit
q̄re ip̄z nō ad liberandū s; po
tius ad p̄cedū. nulla enī mo
deratiōe seruata currit t̄p; lu
pus ad ouē. et toruo oculo ac
hirsuta facie illū respiciens.
iueit ip̄e man; i ip̄z. p̄ hēns
at ip̄z ad domū et p̄ plures di
es i carce tēbroso redudēs. nite
bat ex̄ aīm v̄bis et v̄beribus
flectē ad scli vanitatē. **Ip̄se**
vō n̄ mot; v̄bis n̄ v̄clis. aut
v̄beribz fatigat; patiēter oīa
portās. ad sc̄m p̄positū exagōū
p̄mptior et valentior reddeba
tur. **Datre** nāq; ip̄i et cōdēte
a domo causa necessitatis
urgēte. m̄ ei q̄ sola r̄mā
serat cū illo factū viri sui
nō approbans. blandis ser
moibz alloquit; filiū. quē
cū a sc̄o p̄posito euocāe nō p̄t.
cōmotis ei; v̄sceribz sup̄ ip̄z
cfregit v̄cula. eūq; liber; ab
ire p̄misit. **Ac** ip̄e gr̄as oīpo
tētū deo r̄ferēs ad locū ubi
fuerat prius euertit. et maiori
libertate vtēs. t̄p; demonum
tētatiōibz probat; et tētatio
nū documētis istruct; et cepto
aīo securiori ex iurys liber
or et magnanimum; ite debat.
Interea p̄i euertit. et nō iue

to filio patris patris accumu-
las itorquet diuina i vxore
Deinde currit ad palatium
ciuitatis interrogans de filio coram
consulibus ciuitatis postulans quod
pecunia quam expoliata do-
mo asportauerat faceret sibi
reddi. Consules autem videntes eum
ita turbatum. frastu ut coram
eis sparent atque seu aduocant
per precationem. Qui per precationem
dixit se per dei gratiam iam frater liber-
rum. Consulibus amplius non tenent
comparat solus altissimi dei seruus.
Consules vero nolentes ei vim
facere dixerunt patri. Ex quo seruicium
dei est aggressus. de platea non
exiit. Videns quod per coram con-
sulis nichil proficeret. eandem qua-
rimonia proposuit coram episcopo ciui-
tatis. Episcopus vero discretus et sa-
piens. voluit eum debito modo ut
sparet super prius qurimonia
insum. Qui respondit nuntio di-
ces. Ad dominum episcopum veniam quia est
pater et dominus animarum. Venit igitur ad
episcopum et ab ipso cum magno gaudi-
o est receptus. Episcopus autem per tuum
est dominus et te turbat et scandaliza-
lizat valde. vnde si tu deo ser-
uare vis. redde illi pecuniam
quam habes. quam quoniam forte est de iniuste
acquisitis. non vult deus ut eroges
eam in opere etiam propter peccatum patris
tui cuius furor mitigabitur
et acceptum habens quod filii fidem

na i dno et vult agere. et noli
time. quia ipse est adiutor tuus. et
pro etiam sue ope abundatet et
necna ministrabit. Surrexit igitur
vir dei letus et fortis in vrbis e-
piscopi. et coram ipso posuit pecu-
niam aut illi. Dne non tamen pecu-
niam que est de rebus suis volo a te
de gaudere auro sed etiam vestimenta.
Et itans camera episcopi exiit omnia
vestimenta de suis rebus. et ponens
pecuniam super ipsa coram episcopo et pre-
alysque astantibus nudus foras
exiit et dixit. Audite oes et in-
telligite. usque modo petrum bernar-
donis vocavi patrem. sed quia deo meum
seruicium posui. redde illi pecu-
niam per quam eam turbat. et omnia
vestimenta que de rebus suis habui.
vobis amodo dice patrem non quia es in
celis. non patrem petre bernardonis.
Inuenit est tunc vir diuinitum hinc
ad carne sub vestibus coloratis.
Surgens autem per eum nuntio dolore
et furore succens. accepit dena-
rios et omnia vestimenta. Que dum
portaret ad domum. illi que ad hoc
spectaculum fuerat. indignati sunt
et eum quia nichil viliat de ves-
timentis filio. Dup frastu
vo pietate commoti. cepit for-
tit lacrimari. Episcopus autem animam viri
diuinitum diligenter attendens. atque seruo-
re ostendit se. vehementer admi-
rans. ipse it brachia sua collo-
operiens eum pallio suo. Intelligit
eum apte frater ipse et diuino esse consilio et agnos-

rebat en q̄ vidēt nō p̄uū
mysteriū dīne. Sicq̄ extitit
factus ē eius adiutor. exhor
tādo ⁊ fouēdo ip̄z ac dirigēdo
⁊ amplectēdo i visceribus
De maxio laboe ⁊ charitatis
⁊ afflitiōe ipsius p̄ ep̄atōe ec
clesie s̄c̄i damiani. ⁊ q̄l̄i rep̄t̄ sc̄p̄z
vincere eundo pro elemosina
per ciuitates.

S Erat igit̄ d̄i f. nuda
tus ab oibz q̄ sūt mudi. di
uine vacat iusti. p̄māq̄ vi
tā d̄tēns d̄no officio se
mācipat modis oibz q̄bz
p̄t. ēuētens q̄ ad ecclesiam
s̄c̄i damiani gaudens ⁊ fer
uens fecit sibi q̄si heremiticū
habitū. ⁊ sacerdote illi⁹ eccl̄ie cō
fortauit eodē sermōe q̄ ipse
fuerat ab ep̄o d̄fort⁹. Deinde
surgens ⁊ introiens ciuita
tē cepit p̄ plateas ⁊ vias t̄p̄
ebri⁹ sp̄ū d̄nū collaudāre fini
ta vero collaudatōe h̄mōi d̄nū.
ad acq̄rēdos lapides p̄ ep̄ationē
d̄c̄e eccl̄ie se cōtit d̄c̄s. Qui in
dedit unū lapidē h̄b̄t unā mer
cedē. q̄āt duos dedit h̄bit duos
mercedes. Qui v̄o tres totidem
mercedē h̄bit. sic ⁊ mlt̄a alia ver
ba simplicia i seruoē loq̄batur
q̄a d̄ota. ⁊ simplex el̄s a deo
nō i doctis huāne sapiē v̄bis. s̄z
simplicit̄ h̄bat se i oibz. mul
ti at̄ deridebāt eū putātes ip̄z
isaniū. Alij v̄o p̄iete d̄moti mo

uebāt ad lacrimas vidētes eū
de tāta lascīua ⁊ s̄c̄i vanita
te ad tāta ebrietate d̄ni amo
ris tā cito venisse. At ip̄e deri
siones d̄tēns. i seruoē sp̄s d̄o
grās egit. Quātū v̄o laborauit
i ope sup̄d̄o loq̄ū ⁊ difficile
eēt narrāre. Ip̄e eī q̄ tā delin
tus fuerat i domo p̄na. p̄p̄is
humeris lapides ferebat. i d̄i
seruitio multiplicat̄ se affli
gēs. Sacerdos at̄ p̄d̄s d̄siderās
eī laborē q̄ s̄z tā feruet̄ vlt̄
vires d̄no se obsequio māa
p̄aēt. l̄uz eēt paup̄cul⁹ p̄curat̄
pro eo aliquid fieri sp̄ale ad
victū. Sacerdos at̄ ip̄z delin
tē vixisse i s̄clo. Quippe ut ip̄e vi
dei d̄fess⁹ postea ē. frequēt̄ d̄c̄a
rys ⁊ d̄fioribz ⁊ a abis d̄ey⁹
q̄b̄stinebat. Cū at̄ die q̄d̄ ad
ūtisset quod faciebat sacerdos
p̄ ip̄o. ad se d̄uersus ait. Inue
nies tu h̄c̄ sacerdotē q̄nūq̄ ue
ris. q̄ t̄ tāta p̄stat humanita
tē. Nō ē h̄c̄ v̄i paup̄is hoīs
quā elige voluisti. Sed sicut
paup̄ vadēs ostiāt p̄r i ma
nu parapsidē ⁊ necessitate co
actus d̄uersa in eā abaria
conduna. ita volūtate oport̄
te viuē amore illi⁹ q̄ paup̄er
nat⁹ paup̄erim⁹ vixit i s̄clo.
ac emāsit nud⁹ ⁊ paup̄er in
patibulo. sepultusq̄ i alieno
sepulchro. Surgēs igit̄ q̄d̄
die accepit parapsidē ⁊ in

gressus ciuitate iuit petedo
elemosina ostiati. Cūq; di
uersa cibaria ponēt i scutel
la. mirabāt mlti q; sciebant
cū tā delicate vixisse. vidētes
ipz ad tātū sui dteptū sic mi
rabili tūsmūtu. Cū autē
voluit comedē illa diuisa ci
baria sil posita horruit. pmo
q; nō solū comedē s; nō velle
vidē talia d; suauerat Tandē
vicens scipz cepit comedere.
vnsū est illi q; i comedēdo
aliquid clauariū. nūq; fuerat
sic delectat. proinde tm cor
cuis i dno exultauit. q; caro ip
sius lūz debilis & afflicta
corroborata ē ad q; aiq; aspa
& amara letāt p dno tolerā
da. Erās isup egit deo q; a
max sibi i dulce mūnerat
& cū mltiplo d; fortunauat.
Dixit q; illi p; bro q; de ce
tero aliq; cibaria nō facēt
nō fieri procuraret. P; vco
ipsius videns eū i tanta vi
litate positū. dolore nimio
ēplebat. q; cū multū dilex
erat. verē d; dabat & dolebat
hū sup eū. videns carnē illi
q; si mortuā ex afflictioē in
mua & algōe. q; ubiq; ēpi
ebat ipz maledicebat ei. Vir
at d; maledicoēs p; attēdes
hoīz quēdā paupculū & des
pectū assūpsit sibi i p; em.

62
Et ait illi Veni mecum & da
bo tibi de elemosinis q; m; da
būt. Cū autē videris p; em
meū maledicēte m; ego q; q;
dixero t; bndic m; p; signa
bis me ac bndices m; vice il
lū. Sic igitur bndicēte sibi
paupē illo dicebat vir dei
ad p; z. Nō credis q; de; pt
m; dāc p; z bndicētem m; d;
maledicoēs tuas. P; cetera ml
ti d; dētes eū. vidētes q; ipz
sic d; sū patient oīa susti
nē. stupore nimio mirabāt.
Vn tpe h; emali cū orōi q; d;
mane isistēt d; tectus paup
culis idumētis. f; ei; cūlis
p; ipz tūsiens audā suo cō
cui dixit p; nuce. Ducas frā
asco q; saltē vnā nūmata
de sudore vendat t; Quod au
diens vir dei gaudio salūri
p; fusus i feruōe sp; gallice
respōdit Ego inq; dno meo
chare vendā sudore istū. Cū
at laborat assidue i opere
ecclie mēdiate. volens i ipsa
ecclia luīnaria iugit t; acē
sa. ibat p; ciuitatem oleum
mēdicando. S; cū p; quādā
domū veniss; videns ibi hōes
d; gregatos ad ludū. vēcūdat
corā eis elemosinā petē ret
cessit. In scipz vco d; sus ar
guit se peccasse currens q; ad
locū ubi lud; fiebat dixit co

rā omibz astantibz culpā suā
q̄ verecūdat⁹ fuerat petē cle
mosinā p̄t eos. Et feruētē spū
ad domū illā galliæ perit o
leū amore dī p̄ lūnaribz et
desie sup̄dōc. Cū alyz aut̄ la
horātibz ī ope p̄fato p̄sistens
clamabat alta voce ī gaudio
sp̄s ad habitātes ⁊ tñ scūtes
iux̄ ecclēsiā dicēs galliæ eis.

Venite ⁊ adiuuate me ī ope et
desie s̄ā damiani q̄ futurā ē
monasteriū dñaz q̄z fama ⁊
vita ī vli ecclā glorificabit p̄
nū celestis. Ecce quō spū p̄phe
cie ēpletus v̄ futurā p̄dixit.
Hic enī est locus ille sacer in
quo gloriosa religio ⁊ excellē
tissim⁹ ordo paup̄ū dñaz v̄
ginūq̄ sac̄z a dūsiōe v̄i frā
fere sex ānoz sp̄asō s̄umā
p̄ eūdē b̄m̄ f. felix sup̄sit ex
ordiū. Quaz v̄i mirifica. in
statu⁹ glosa a s̄ā memorie do
mino p̄ gregorio nono tūc
t̄pis hostiēsis ep̄o autoritate
sedis aplice ē pleni⁹ cōfirmā
Qualit̄ auditis ⁊ intellectis
consilijs xp̄i in euāgelio. statim
mutauit habitū exteriorem. ⁊
induit nouū habitū perfectio
nis interius ⁊ exterijs. . .

Beat⁹ itaqz f. anē s̄ā
damiani p̄fecto iam
ope. habitū hēmiticū p̄orb̄t.

hēat

baculū qz manu gestās pe
dibz calciatis ⁊ cinctus cor
rigia iēdebat. Audicēs aut̄
quōdā die int̄missaz solēnia
ca q̄ xp̄s discipulis ad p̄di
candū missis loq̄tur. ne s̄z
aurū v̄l argentū v̄l sacculū
v̄l pecā nec panē nec virgā
portent ī via n̄ calciamēta
n̄ duas tunicas. Intelligēs
h̄mōi postea clar⁹ ab ipso
p̄sbro. idicibili ēpletus gaudio
hoc inq̄ ē quod cupio totis
viribz adiplē. Igitur cūctis
q̄ audierat d̄missis memorie
letāt̄ his adiplendis inuit̄.
duplicibz qz sine mora dimis
sis. ex tūc ia v̄ga. calciamētis
sacculo l̄ pecā nō v̄t. facēs
āt̄ sibi tunicā valde d̄ceptibi
lē ⁊ icultā. v̄icta corrigia p̄
cūgulo funē sumpsit. d̄nēqz
sollititudinē cordis. noue gr̄e
v̄bis apponēs. q̄l̄ illa possēt
ope p̄ficē. cepit instictu d̄ni
no euāgelice p̄fectiois ānūa
ator existē. penitētiāqz sim
plē ī publicū p̄dicē. Erāt
aut̄ verba eū nō iania nec
risu digna. sed v̄tute sp̄s s̄ā
plena. cordis medullas pene
trātia. ita ut ī stuporē vehe
mēt̄ d̄iterēt audientes. Di
cut̄ ip̄e enī postmodū testa
tus ē. h̄mōi salutationē d̄ni
r̄uelātē didicerat. videlicet ad

mun^o det tibi pacē Et iō in
ōmī p^odicatioē pacē ānūna
ans. p^olm^o p^odicatiois exor
dio salutabat Et mirū cer
te nec sine miraculo admit
tedū. q^o ad hāc salutationē
ānūciandū an suā cū sione
habuerat quēdam p^ocursozē
q^o frequēt iuerrat p^o assisū
salutadō p^o hūc modū Pax
et bonū pax et bonū. creditū
ē firmiter q^o sic iohānes p^o
dicās xpm. impiente xpo p^o
dicāe defecit. ita et ipē velut
alt^o iohānes btm f. p^ocesserit
i annūciatioē pacis. q^o etiam
p^o aduētū ip^o nō sparuit
sicut p^ous Subito g^o dei faul^o
frāctus spū p^ophaz p^ofusus.
iux^o sermone p^ophetiā. statū
p^o dñm suū p^oconē ānūciab^o
pacē. p^odicabat salutē. eiusq^o
salutaribz monitis plurimu
vā pace federabātur. q^o discor
des a xpo extiterant. a salu
te lōgūm. Innotescēte
āt apud multos bñ f. tam
simplicis doctrine veritate
qm vite. ceperūt p^o duos an
nos a sua cū sioē viri q^odā
ex ip^o ad penitēciā aiari.
et eadē reiectis oibz hūtu vūz
iūgi. quoz p^om^o extitēat fe
bernard^o scē memorie Qui
sideras istāciām et feruore bñ f.
i dno seruitio quō scz. aum

75
multo labore destructas re
parabat etiam. asperāq^o vi
tā ducebat. cū sciret ip^oz deli
cate vixisse i sclo. p^oposuit in
corde suo oīa q^o habebat ero
gac paupibz. et illi vita et hū
tu firmit^o adherē. Quadā
die secreto ad virū di accedēs
a suū p^opositū ruelauit. Co
Dixitq^o q^o tali sero veniret illo ut
ad cū. Hōs autē f. gras a
gens dō tāqm nullū adhuc
sociū hñs. gauis^o ē valde.
maxime q^o dñs bñard^o cat
hō edificatiois magne. Ve
nit g^o bñs f. ad domū ei^o sta
tuto sero cū mag^o cordis ex
tatioē. et cū illo tota nocte il
la p^omasit. Cui int^o alia dix
dñs bernard^o. Si q^o habet
adno suo multa v^o pauca. q^o
tenuisset p^o multos ānos et
nollet ea ampli^o etinē. q^o de
ip^oz agē posset q^o meli^o ess^o.
Hōs f. tñdit. q^o ea dno suo
deret reddē a quo eadē recepis
set. Et dñs bernardus ait.
Et ego fē oīa bona mea tpa
lia volo erogac amoc dñi mei.
q^o stulit ea m sicut tibi videt^o
meli^o expedire. Cui scūs f. dix
Dūmo mane ad ecclesiā ibi
m^o et p^o euāgelioz codicē cog
nossem^o quo dñs discipulos
docuit. Surgentes igitur ma
ne cū quodā alio petro noie

q̄ etiā cupiebat fieri fr̄. Venē-
rūt ad ecclēsiā s̄cī nicolai iux-
plateā ciuitatis assisy. Quā
ad orōem ingressi q̄a simpli-
ces erūt ⁊ nesciebāt inuenire
vbū euāgely de renūciatōe
s̄cī. dñm rogabāt deuote ut
in p̄ma libri aptiōe volūta-
tē suā eis ostendē digretur.
Oroē aut̄ finita b̄s f. acci-
piens libz clausū flexis ge-
nibz corā altari aperuit ip̄m
Et in p̄ma eius aptiōe oc-
currit illud cōsiliū dñi. Si
vis p̄fectus eē. vade ⁊ vende
oīa bona q̄ habes ⁊ da pau-
peribus ⁊ habebis thesaurū
in celis. Quo cōpto b̄s f. gau-
sus est valde ⁊ gratias egit dō
Sed q̄a ver̄ cultor ciuitatis ter-
cio voluit cōfirmari. sc̄d ⁊ ter-
cio libz aperuit. Et in secun-
da aptiōe occurrit illud.
Nihil tuleritis i vna ⁊c. In
tercio vero illud. Qui vult veni-
re post me abneget semetip̄z
⁊c. B̄s ḡ f. in q̄libet aptiōe
libri grācis dō exhibitis pro-
firmatiōe sui p̄posita ⁊ deside-
ry dudū cepti. tercio sibi di-
uinit̄ exhibitā ⁊ demonstrā.
dixit p̄dictis viris sc̄z bernar-
do ⁊ petro. fr̄es h̄ est vita et
regula nr̄a ⁊ oīm q̄ voluerint
nr̄e societati adiūgi. Itē igit̄
⁊ sicut audistis implete. Abijt ita

q̄ dñs bernard⁹ q̄ erat diues
valde. ⁊ venditis oībz q̄ habe-
bat. multaqz pecunia cōgre-
gata. pauperibz ciuitatis dis-
tribuit vniūsa. Petrus etiā
p̄ posse diuinū cōsiliū ad-
impleuit. Distributis aut̄
oībus. habitu que paulo an-
t̄s f. assumpserat postqz re-
liquit hēmiticū habitum.
ābo pit̄ suscepit. ⁊ ab illa
hora sil cū ip̄o vixerūt sc̄z
dū s̄cī euāgely s̄cāz forma
a dñō ill̄ ostensa. Et ideo sc̄s
f. in testamēto suo dixit. Ip̄e
dñs m̄ reuelauit ut debere
viuē sc̄dm formā s̄cī euā-
De mō vōationis fr̄is Igelij.
siluestri ⁊ de visione quā habu-
it ante ingressū ordinis.

Quoniam aut̄ ut dēn̄ est do-
min⁹ bernardus bona
sua pauperibz largiretur.
aderat b̄s f. intuens vtiōsa
opationē dñi. ⁊ ip̄m dñm i
corde suo glorificans ⁊ collau-
dans. venit aut̄ q̄dam sacer-
dos noīe siluest̄ a q̄ b̄s f. eme-
rat lapides. p̄ reparatiōe ecclē
s̄cī damiani. ⁊ videns totam
pecuniā expēdi cōsilio viri
dei. cupiditatis igne suscens⁹
dixit ad b̄m f. Nō bñ soluis-
ti m̄ pro lapidibz q̄s emisisti
a me. Audiens ḡ auaricie
cōceptor illū murmurātē

inuisse. accessit ad dñm bernardū. mittensq; manū i
clamide eius ubi erant pecuni
a cū magno seruoē sps extr
it ea plenā denarijs et dedit
presbitero murmurati. Et
iterū sed implens manū pe
cunia dixit illi. Habes adhuc
plene solutionē dñe sacerdos?
Et respondit. Habeo fē plene.
Et letus reusū ē ad domū su
ā cū pecunia sic accepta. Post
paucos autē dies idē sacerdos
inspiratus a dño cepit super
his q; bñs f. egerat cogitare. Et
dicebat int se. Nōne sū miser
hō q; sū senex tpalia occupato
q; qro. Et hic uiuens pro dei a
moe ea despicat et abhorret.
Dequenti autē nocte vidit in
sompnis crucē imensā cui
sūmitas celos tangebāt et pes
ei stabat fixus in ore frācisa.
latera ipsius ab vna pte mū
di ad alterā tendebant. Eui
gilas autē sacerdos cognouit
et credidit firmit frā. esse vē
amicū dei et seruu. atq; religi
onē quā ceperat esse p vniū
sū mundū p̄tin⁹ dilatandā.
Sicq; cepit dai timē et in domo
sua p̄maz agē. Tandē vero p
modicū t̄pis ingressus ē ordi
nē iā inceptū in quo optime
vixit et gloriose finiuit. Vir at
dei f. duobus ut dñm est fr̄
bus sociatus. cū nō haberet

hospitiū ubi cū eis maneret.
sū cū ipis ad ecclesiā quā
paupculā delictā se instruit.
q; scā maria de porciūcula di
cebat. et fecerūt ibi vnā domū
culā in q; aliqui p̄t morarēt.
Post aliqs autē dies vir qdā
assisinus egrediens nocte venit
ad eos. et cū maḡ reuerētia et
deuotioē flexis genib; rogau
virū dei ut cū in suā societa
tē recipet. Quē cū vir dei vi
deret fidelissimū et deuotū et
q; multā grāz asq; a dō po
terat. ut postea patuit p ef
fectū. eū libentē recepit. Con
iūcti vero hij q; tuor cū imē
sa leticia et gaudio spūs scā
ad maiorē p̄fectū se taliter di
uiserūt. Bis f. assumēs frēm
egridū scāi iuit i marthiā an
thonitanā. Alij vero duo in re
gionē aliā prererūt. Eūtes
vero in n. a. chū anthonita
nā exultabāt vehementē in
dño. Et vir scō alta et clara
voce laudes dñi galluce cātās
bñdicebat et glorificabāt altis
simi bonitatē. Tanta vō erat aliq̄
in eis leticia q; si magnū inue
nisset in euāgelico p̄dio dñe
paup̄tatis. cui⁹ amore oīa tē
poralia velut stercora libera
lit et libentē reliquāt. Dixit
autē scūs f. a frēm egridū. Nō
ē ligio silis erit piscator q; mit
tit retia sua in aquā. cupiens

psiu multitudinē copio
sa. & puos in aq̄ r̄linquens.
magnos eligit in vasa sua
Sicq̄ p̄phetavit ordinē dila
tadu. Quet aut̄ vir dei non
dū plene p̄plo p̄dicaret. qm̄
tū p̄ciuitates & castella tū
sibat. hortabat̄ oēs ut amaret̄
& timeret̄ deū atq̄ p̄nūz a
gerent de p̄cis. Erat aut̄ egi
dius admonēbat audic̄tes.
ut ei crederent. quia eis op
time consulebat. Cui vero
eos audiebant dicebat. Q̄
sunt isti? & q̄sūt hec v̄ba que
dicūt. Erat enī tūc amor &
timor dei q̄si ubiq̄ extinctus.
& via penitencie penit̄ nesci
ebatur. ymo stulticia r̄puta
bat. Nā in tū p̄ualuerat car
nis illerebia. mūdi cupiditas. &
supbia vite. q̄ totus mūdo in
his r̄bus & malignitatibz posi
tus videbatur. Erat igit̄ de h̄
viris euāgelicis diuisa opinio.
Alij enī dicebat̄ eos stultos v̄
ebrios. Alij aut̄ asserēbat̄ q̄ tali
a v̄ba nō ex stulticia p̄debat̄.
Unus v̄co de audic̄tibz dixit.
Aut p̄t̄ sūmā p̄fectionē d̄no ad
heserunt. ā certe īsani sūt. q̄a
despata videt̄ vita eoz. cū parco
tibo vt̄ntur. & in d̄is pedibus ā
bulent atq̄ vilissimis vestibus
sint īduti. In hec tūc l̄z q̄dam
timorē incurerent visa forma
s̄c̄e cōuersationis eoz. nō eos adhuc

aliq̄ sc̄abant. S; mulieres et
iuuencule videntes eos a lōge.
fugiendo pauebāt ne forte stul
ticia & insania ducerentur.
Cūq̄ curru s̄c̄illā prouiciā. re
dierūt ad dem̄ lonū s̄c̄e marie.
Pauas aut̄ diebz elapsis vene
rūt ad eos tres alij fr̄es l̄ viri
de assisio videlicet sabatinus. mo
ritus & iohānes de capella. sup
plicantes b̄o f. ut eos in fr̄es re
ciperet. Et ip̄e recepit eos hu
lit̄ & benigne. Quā aut̄ demo
sinas p̄ ciuitatē petebāt. vir ali
q̄s dabat eis. Inyperabāt illis
dicētes q̄ res suas dimiserūt
& comederēt alienas. & ideo mar
imā penuriā sustinebāt. Eozq̄
parentes & consanguinei p̄se
quebantur illos. Alij q̄ de ciui
tate deridebant illos tāqm̄ in
sensatos & stultos. q̄a tpe illo
nullus est relinq̄bat sua ut pe
teret elemosias ostiatim. Ep̄us
vero ciuitatis assisy ad quē pro
cōsilio frequēt̄ ibat vir dei be
nigne ip̄m r̄cipiēs dixit ei. Du
ra m̄ videtur & aspera vita v̄a.
nichil s̄c̄ in s̄c̄lo posside. Cui s̄c̄o
aut̄. Dn̄e si possessiones aliq̄s
haberem? nob̄ essent necessaria
arma ad p̄tectionē nr̄az. Nam
inde oriūtur cōtentioēs & lites.
soletq̄ ex hoc amor dei & p̄xi
multiplicat̄ impediri. Et ideo
nolum̄ in h̄ s̄c̄lo aliquid possi
dere t̄pale. Et placuit multū

episcopo rñsio viri dei. q̄ cūtra
transitoria & p̄cipue pecuniam
contempfit. in tm̄ ut in oībz egu-
lis suis cōmendaret potissime
paupertē. & oēs fr̄es sollicitos id
de pecuniā vitāda. Plures cū
egulas fecit. & eas p̄us exptus ē
q̄ facit illā quā vltio reliquit fr̄i-
bus. Vñ in vna ip̄az dixit in de-
testationē pecunie. **Caucam** q̄
p̄ relinqm̄ oīa. ne tñ modico reg-
nū celoz perdam. Et si pecuniā
in aliquo loco inuenirem. nō cu-
rem plus q̄m de puluē quē cō-

Qualit̄ p̄dixit **Iulianus**
socris suis oīa q̄ ventura erāt ill-
cūtibz p̄ mūdū exhortōs eos ad p̄nāz

Sanctus aut̄ f. cū iā plen-
tiss̄ grā sp̄s sc̄i. cōuocans
ad se dicos sex fr̄es dixit ill̄ q̄ ven-
tura erāt. Considerem̄ inquit
fr̄es carissimi vocationē nr̄az.
q̄ misericordit̄ vōuit nos deus.
nō tm̄ pro nr̄a s̄ pro multoz
salute. ut eam̄ p̄ mūdū exhor-
tando plus hoīes exemplo q̄m
v̄ba. ad agendā p̄nāz de pctis
suis. & habendā memoriā man-
datoz. Nolite timē q̄a pusilli &
inapientes videm̄ sed secure
anūciat̄ e. simplicit̄ p̄nāz. cō-
fidentes in deo q̄ vicit mūdū. q̄
sp̄u suo loq̄tur p̄ vos & in vobis
exhortando oēs ut cōuertantur
ad ip̄m & ei⁹ mādā obseruent.
Inuenietis aut̄ quosdā hoīes fi-
deles & māsuetos & benignos.

qui vos. & v̄ba v̄ra eripient. Alios
q̄ plures infideles supbos & blas-
phemos. q̄ exprobrantes r̄sistent
vobis & his q̄ dicetis. Ponite ḡ
in cordibus v̄ris patient̄ & huī-
lit̄ oīa tolerat̄. Cūq̄ fr̄es h̄ au-
dissent timē ceperūt. Ad quos
sc̄s ait. Nolite timē. q̄a nō post
multū tps venient ad vos mul-
ti sapientes & nobiles. erūtq̄ vo-
biscum p̄dicantes egibz & p̄nci-
pibz & pplis multis. Multi vo-
dūtentur ad d̄m. qui p̄ vniū
sū mūdū multiplicabit suā
familiā & auget̄. Et cū h̄ ill-
dixisset ac b̄ndixisset. abierūt
viri dei deuote eius monita ob-
seruantes. Cū autē inueniebant
aliquā ecclesiā siue cruce inclina-
bāt se ad orōem & deuote dice-
bāt Adoramus te xp̄e & b̄ndicim̄
tibi p̄pter oīes ecclesias q̄ sunt
in vniūso mūdū. q̄a p̄saz cruce
tuā redemisti mūdū. Credebāt
enī sp̄ inuenire locū dei vbiq̄q̄
cruce vel eccliaz inuenissent.
Quicūq̄ aut̄ eos videbāt plū-
mū mirabātur eo q̄ habitu &
vita dissimiles erāt oībus. et q̄si
siluestres hoīes videbantur. Cū
cūq̄ vero intrabāt ciuitatem
vel castellū a villā vel domū
anūciabant pacē. confortantes o-
nes ut timerent & amarēt re-
atorē celi & t̄re. eiusq̄ mādā
seruaret̄. Quidā eos audiebāt
libenter. alij vero etōtrario de-

videbant. **P**leriq; eos questio-
nibus fatigabant quibusdam dice-
tibus vñ estis. alijs qrentibus q̄s
eēt ordo ip̄or. Quibus licet eēt
laboriosū tot q̄stionibus r̄ndē sim-
pliciter tñ cōfitebant q̄ erāt vici-
p̄nales de ciuitate assisy oriū-
di. **N**ōdū eī ordo eorū dicebatur
r̄ligio. **M**ulti vero eos decepto-
res vñ fatuos iudicabāt et nole-
bāt eos r̄cipe in domū suā ne
tāq; fures res suas auferrent
furti. **P**ropterea in multis locis
post illatas eis mltas iurias
hospitabant in eccl̄iaz vñ domo-
rū porticijs. **E**odē tpe duo ex
ip̄is erant florentie q̄ p̄ ciuita-
tē mendicantes hospitium nō pote-
rāt inuenire. **V**enientes autē
ad quādam domū habentē por-
ticū et in porticiū cubanū dice-
rūt adinuitē. **H**ic poterimus
hospitari. **R**ogantes autē dñaz do-
mus ut eos r̄cipe int̄ domū. et
illa h̄o facē r̄cusante. dixerūt hu-
militer ut saltē iux cubanū per-
mittēt eos q̄scē illa nocte. **H**oc
autē cresso p̄ illā. venit vir eius
et dixit illi. **Q**uare istis ribaldos
hospitiū in nr̄o porticiū cōtulisti.
Rndit illa q̄ noluerat eos in do-
mo r̄cipe. sed eis cresserat ex in
porticiū iacere. vbi non poterant
nisi ligna fivari. **N**oluit ḡ q̄
daretur eis aliquod tegumen-
tū his ess̄ tūc magnū frigus.
quia putabat eos esse ribaldos

teguniēto
et fures. **I**lla at̄ nocte tū usq; ad
matutinū satis sobrio sōno iux
cubanū quieuisent. calescū solo
calore diuio et coopti dñe pau-
ptans. inuert ad viciniore eccl̄iaz
pro matutinali officio audiendo.
Et mane fr̄o inuit illa mulier ad e-
andē eccl̄iam. videns ibidē fr̄es il-
los in orōe deuote psiste. dixit in-
tra se. si homēs isti essent ribaldi
et fures ut vir meus dicebat.
non sic in orōe psisterent reuerē-
ter. **C**ūq; hoc cogitaret. ecce vir
quidā guido nouē pauperibus in
ip̄a eccl̄ia manentibus elemosinā
tribuebat. **Q**uī tū venisset ad
fr̄es et vellet dare cuiusq; eorū pe-
cuniā sicut dabat alijs. r̄cusauē-
rūt illi pecuniā et accipe nolue-
rūt. **A**t ille dixit eis. **Q**uare
vos tū sitis paup̄es non accipi-
tis denarios sicut alij. **R**ndit
fr̄ bernardus. **V**erū est q̄ pau-
peres sumus. sed nobis non e-
ita gratis paupertas sicut alijs
pauperibus. nā p̄ dei gratiā
tū d̄siliū c̄plēni. volūtariē
paup̄es fr̄i sumus. **A**dmirans
vir ille sup̄ his. et interrogas
eos si unq̄m aliquid possedis-
sent. audiens ab eis q̄ multa
possederant sed ad̄re dei oīa pau-
peribus dederant. **H**ic namq; qui
sic r̄ndit fuit fr̄ bernardus a
b. f. sedus. quē sc̄ssimū p̄rem
hodie credimus veraciter. **Q**ui
pr̄io pacis et priuē legatioem

ille

amplectens. post san̄ dei cur-
rit. venditis oībz q̄ habebat. et
erogatis pauperibz. scdm̄ p̄fecti-
onis euāgē hęc veritatis cōsiliū.
p̄seuerans usq; in finē in s̄ssi-
ma puritate Considerans q̄
d̄ca mulier q̄ fr̄es denarios no-
luissent. accedens ad eos dixit
q̄ libent̄ reciperet eos intra do-
mū suā. si vellent illuc accede-
re gr̄a hospitandi Qui fr̄es hui-
us responderūt. d̄ns retribuatur
tibi pro bona voluntate Predic-
tus at̄ vir audiens q̄ fr̄es nō
potuerant inuenisse hospitium
dixit eos in domū suā dicens
Ecce hospitium a d̄no vobis p̄pa-
ratū. mactate in eo s̄bz b̄n̄placi-
tū v̄m̄. At illi gr̄as deo agen-
tes manserūt ibi apud illū di-
ctz aliquibus. edificando tā exēplo
qm̄ verbo in t̄pore d̄ni. ita q̄ pos-
tea multa erogauit. h̄c at̄ sic be-
nigne tractarentur ab isto. ap̄
alios t̄m̄ in t̄m̄ vilissi habeban-
tur. q̄ multi p̄ui et magni exp̄-
brarent et iūriarent̄ eis. aliqui
et̄n̄ auferentes vestimenta que
habebant Cūq; serui dei ma-
nerent nudi. quia scdm̄ formā
euāgēly vnā t̄m̄ tūcā porta-
bant. nō repetebant ablata sibi
restitui Si qui pietate moti red-
de eis volebant ablata. libent̄
recipiebant Quidā at̄ lutū
sup̄ eos iactabant. Alij v̄o po-
nentes taxillos in manibz eozū

93
iūtabant ip̄os si lude volebant.
Alij accipientes caputia eozū a
tergo post dorsū suū sic suspen-
sos portabant eos Hęc et s̄līa fa-
ciebant eos illis reputantes eos
tā viles. q̄ audacter affligebant
ip̄os sicut volebant Insup̄ in fame.
siti. frigore et nuditate. tribula-
tiones et angustias tolerabant
Que oīa stant̄ et patient̄ ut a
b f. fuerāt moiti sustinentes.
nō tristabantur nec turbabā-
tur nec maledicebant inferentibz eis
mala. sed sicut viri p̄sa et euā-
gelici et in magno luco positi.
exultabant vehementer in d̄no.
de gaudio existimantes tū in-
tentationes et tribulationes hui-
usmodi inadebant. atq; iux̄ verbū
euāgēly pro suis p̄sequutoribz
orabant sollicitate et seruenter
*De receptioe alioz q̄tuor frat̄m̄ et
ardentissima caritate quā habebat
adinuicem primi fratres et de
sollicitudine laborandi et orandi
et perfecta obedientia ip̄soz.*

Uidentes igitur hoīes. q̄
fr̄es in suis tribulatio-
bz exultabant. orōni et deuotio-
ni sollicitate et deuote instabant.
non recipiebant pecuniā nec
portabant. et maximā charita-
tē adinuicē habebant. p̄ quā
noscebantur vere esse discipuli
d̄ni. multi corde cōpuncti veniebāt
ad eos de offensis quas fecerāt

eis. veniā postulantes Ipi vero
ex corde remittentes dicebant
Dñs parcat vobis. atq; eos de
salubrē salute sua admoebant. Qui
dā at ipos suos rogabat ut re-
cipere eos in societate sua
Et q; oēs illi sex habebat auc-
toritatem recipiendi ad ordinē
a bto f. ppt' paucitate sem. in
societate sua aliquos receperit.
cū quibz sic receptis. statuto
mō. oēs ad scām mariā de por-
ciūculu sūt reuēsi. Qm at se iu-
de reuēdebant. tanta iocūditate
replebantur et gaudio. ac si
nihil recordarentur eorū que
fuerant passi ab iniquis. Sol-
liciti erāt quotidie orare et la-
borare maibz suis. ut oēm oasi-
tate aie cūmā a se penitus ef-
fugarent Surgebant in medi-
a nocte solliciti. et orabant de-
uotissimē cū lacryis immensis
et suspiriis. amore intio se iu-
cem diligebant. et seruiebat u-
nus alteri ac nutrebat sicut
mī filiū vnicū et dilectū. Tan-
ta caritas ardebat in eis. q; faci-
le ipis videbatur tradē corpora
sua morti. non solū p xpi amo-
re sed etiā p salute aie ul' cor-
pū suū. **Un** quada die
cū duo ex ipis frīb; sil' uent.
inuenēret quda fatiū qui ce-
pit lapides iactare in eos **Vides**
ergo vnus eorū lapides iactari
in altm. opposuit se statū **utibus**

lapidū. volens potius se pcuti
qm suū. ppt' charitate mu-
tua qua flagrabant **Sic** para-
ti erant vnus p alteo pone vita
sua Erant enī in hūilitate et
charitate fundati et radicati. in tm
ut vnus reueretur altm quasi
premi et dñm. atq; illi qui officia
o platiois ul' aliqua grā palle-
bant hūiliores et viliores ceteris
videbant. **Om** q; se totū ad o-
bediendū prebebat. ad picipientē
voluntate se otinuo pparantes
non discernebant inter iustū et
iustū pceptū **Sed** quicquid pre-
cipiebatur. putabant sedē dei vo-
luntate **Et** iō imple pceptū. e-
rat eis facile. et suauē. **A** malici-
bz at desiderijs abstinebant. se-
metipos solliate vindicantes. et
cauentes ne vnus alterū offen-
deret ullo mō. **Et** si qm atigebat
ut vnus alteri diceret verbū qd pos-
set ipsū turbare. tāta scāa mordeba-
q; non poteat quiesce donec dia-
bat culpā suā. psterrens se in
terā hūilit. et pedē frīs turbati
facēt poni sup os suū. **Q**si fr
turbatus pedes sup os alterius
pone noluisse. si erat prelatū
ille qui turbauit altm pci-
piebat illi ut pedē ponet sup
os suū **S**i vero erat subditus.
illi faciebat hoc pcepti a plato
Sicq; studebant ut oīs rancor
et malicia fugaretur ab eis. et
pfrā se int' ipos dilās obseruare.

44
satagentes p posse singulis vi-
cis virtutes opponere. pueniente et
coadiuante eos gra ihu xpi. Nic-
hil usq sibi ppriū vendicabāt. sed
libris et alijs collatis eisde utebā-
tūmū sēdm rōem ab aplis tra-
ditā et seruata. Cum at in eis
et int eos eēt nā paupertas. erat
m̄ liberales et largi de oibz sibi
p dno collatis. libenter dantes ad-
re ipsius oibz petentibz et maxie
pauperibz eleōsinas eis datas. Cū
vero ibant proiā et iueniebant
paupēs petentes aliquid ab eis
adze dei. cū non habebant aliud
quod pberent dabant aliquā par-
tem de vestibz suis lis vilibz. qn̄
qz em dabant capitiū diuiden-
tes ipsū p tūca. qn̄qz maniam.
qn̄qz ptem aliā dissuētes ipsam
a tūca. ut euāgelicū illud im-
pleretur oī petenti te tribue.
Quadā at die venit quidā pau-
p ad etiam bte marie de porta
uncula apud quā aliqui frēs
morabantur et eleōsinā petūt
erat at q clamis quā quidā
fr̄ habueat secularis. cui cū dix-
isset b. f. ut eā illi pauperi daret.
libent̄ et velocit̄ dedit ei. Statū
p̄t reuerentiā et deuotiōem quā
habebat fr̄ ille in dando clami-
dem illi pauperi. visū est ei q e-
lemosina illa in celū ascendiss̄.
et sensit nouo gaudio pfundi se
Cū vero declinabant diuites
h. mūdi ad eos. recipiebant eos

alacriter et benigne. studentes eos
reuocare a malo et ad p̄niam pro-
uocare. Sollicitate etiā petebant ne
mitteretur in tras vñ crant orū-
andi. ut fugerent familiaritate et
conuersatione sanguineoz suozū.
verbūqz seruarent pphetiū. Extra-
neus fr̄ sū fratribz meis. et pete-
grinus filius matris mee. In paup-
tate plurimū letabantur. qz nō iu-
pisabant diuitias sed oīa transi-
toria spernebant. que p̄t a mōdi
hui? amatoribz iapisa. Preapue
vō pecuniā q̄i puluere pedibz co-
culcabant. Et sicut a bto f. docti
ipsa cū stercore asini eqli pretio et
pondere ponderabant. Gaudebat
in dno rōtari ue. non hñtes int se
neo intra se vñ poss̄ aliquē strista-
ri. Quāto enī magis a mūdo erat
diuisi. tanto magis erant dno con-
iūti. p diā crucis et semitas iuste
incedentes. de arca via p̄nīe et obser-
uatiōis euāgelice offendicula re-
mouebant. ut posteris iter planū fi-
ceret et securū. **Qualit̄ bt̄us. f.**
cū vnderim soays iuit ad curiam
p̄e ut notificaret ei suū ppositū
et faceret confirmari r̄gulā quam
scripserat.

Udens at b. f. qz dñs frēs su-
os nūo et merito augmenta-
ret. cū iā essent duodecū viri fortissi.
sientes idipm̄. dixit illis vnderi
ip̄e duodecimū dux et p̄t eozū.
Videro frēs qz dñs r̄gregatiōem nos-
trā misericordit̄ vult augmentare

Euntes ergo ad m^um n^om
sc^om roman^om etiam notifica
sumo pontifici que d^os p^o nos
face^o cepit. ut de voluntate et pre
cepto ip^o quod cepimus p^oseq^o
mur **C**u^o placuisset alijs scrib^o
dictu^o p^ois. et sil^o ai^o eo iter arri
puissent ad curia. dixit eis faci
amus vnu^o ex nobis duc^o n^om
et habeamus ip^o quasi vicari
u^o ihu^o xpi. ut quocunq^o declinare
voluerit declinemus. et q^o hos
pitare voluerit hospitemur **E**t
elegerunt fr^om bernard^ou^o primu^o
post ip^o **E**t sicut p^o dixerat ser
uauerunt **G**audentes igitur i
bant. et verba d^oi loquebant.
non audentes aliquid loqui n^o
quod ad laude^o ul^o gl^om dei et
ad utilitate^o aie^o ptinebat. et fre
quent^o oro^o vocabant. d^os at
se p^oambat eis hospitium facies
illis n^oria mistrari **C**u^o at
venissent **R**oma. et inuicis
sent ibi ep^om ciuitatis assisij.
ab ip^o ai^o ingenti gaudio sut
recepti **N**a b^om et ocs^o fr^os sp^o
li venerabatur affru. nesciens
in aduentu^o eoz^o cepit turba
ri. timens ne p^oam p^oiam vel
lent desere. in qua d^os mira
bilis per eos cepit opari **G**au
debat eni^o vehementer tantos
viros in suo episcopatu h^oe.
de quoz^o vita et moribz max
ime presuebat. **S**ed audita

causa. eoz^o q^o intell^o p^oposito.
gauius est valde. spondens
eis ad hoc p^oiliu^o et iuuame
Erat at^o id^o ep^o notus curia
cardinali ep^o sabinens^o qui
dicebatur loes de s^o paulo ve
gra^o dei plenus. diligens plui
mu^o seruos dei. **H**uic p^ofatus
ep^o patefecerat vita^o b. f. et
fr^om suoz^o. p^opterea ip^o affecta
bat videre viru^o dei. et aliq^o
de scrib^o suis **A**udiens at^o q^o
essent in urbe. misit p^o illis et
recepit eos ai^o magna r^ouer
tia et ad^oe **P**aucis vero diebz
morantes ai^o ip^o. ita edifica
uerunt eu^o sa^os sermoibz et ex
plis. q^o videns in ope fulgere
q^o de ip^o audierat. recomenda
uit se eoz^o oroibz huilit^o et
deuote. petiuit eni^o de gra^o
speciali q^o volebat ex tuc
sicut vnus de scrib^o reputa
ri **D**eniq^o interrogans b. f.
quare venisset. et audiens
ab eo totu^o suu^o p^opositu^o et
intentu^o. obtulit se p^ourato
rem suu^o in curia. p^oxit q^o
ad curia dictus cardialis
et dixit d^oo pape **I**nnocen
z^o **I**nueni viru^o p^ofectissimu^o
qui vult scdm^o formasa e
uangeliy viu^o. et euangeli
ca p^ofectioem in oibz serua
re p^o que credo d^os velit in
toto mudo fide^o sc^o ecclie re

75
formare. Quod audies dñs pa-
pa miratus ē valde. & sic eidem
cardinali iposuit ut ad se du-
cēt bñm f. Sequēti g' die vir
dei a dño cardinali est corā sū-
mo pontifice pñtat. cui totū
suū scñm ppositū patefecit. Ipse
vero pñtifer cū cēt disartione
pñcipua pñdit. votis scā debito
mō affecit & exhortans ipm ac
frēs suos de multis bñdixit eñdi-
cens. Itē cū dñō frēs & sicut ipse
vobis ispirare dignabit. oibz
pñiaz pñdicte. Cum autē om-
potens de vos multiplicave-
rit nūo maiori & grā refeat
nob. & nos plūa his cōcedem?
at maiora vob securi? mitte-
m. Volens autē dñs papa fa-
cē ut concessa & cōcedenda essent
scdm dei volūtate. pñsqz scō
qz ipō abcedet dixit eius sociis
filioli nrī vita vñm videt nob
nimis dura & aspa. licet enī
credam' vos eē tanti feruoris
qz de vob nō oporteat dubitā.
tñ cōsiderāe debent' pro ill' q' secu-
turi sūt vos. ne h' via nimis
aspa ipis videat. Cūqz videt
eorz fidei cōstāciā & anchorā spei
firmissime roboratā in xpō ita
vt nollent a suo feruore diuertē
dixit bñ f. Fili vade & ora deū
vt tibi reuelet. si id qd qñtis de
sua volūtate procedit. q' tūm
nos scientes dñi volūtate tuīs
desiderijs ānuam. Orate itaqz

scō dei sicut ei suggesterant dñs
ip locutus ē ei dñs in spū p
similitudinē dicens. Eucōdā
mulier paupaula & formosa e-
rat in quodam deserto. cui pul-
chritudinē rex qdā magn' ad-
mirās concupuit eā accipere
in vxore. quā poterat ex ipsa
pulchros filios gnare. Contē-
to aut & cōsumato mñimonio
mli filij sunt geniti & adulti.
qs mī sic alloqitur dicens. filij
nolite vñdāri qā filij regis est
Itē g' ad curiā a. & ipse vob oīa
necessaria mīstrabit. Cū ergo
vñssent ad regē. mirat' ē rex
eorz pulchritudinē. videns qz
in eis suā similitudinē. dixit
illis. Cui' estis filij. Cui cū rēpō-
dissent se cō filios mulieris pau-
perule in deserto morātia rex
cū magno gaudio amplexatus
ē eos dicens. Nolite timē qā fi-
lij mei estis. Si vero de mēsa
mea nutriūtur cōna. multo
magis vos q' estis mei legitimi
Mandauit itaqz rex mulieri
pñdicte. ut oēs filios ex se cōcep-
tos ad suā curiā mitteret nutri-
endos. His igit' sic oñsis p vi-
sū bñ f. orant. intellexit vir
se scō p illā mulierē paupaulā de-
signari. Et orōe cōpleta rēpēn-
tauit se sūmo pontifici. & cre-
plū qd ei dñs cōderat sibi per
ordine intimauit. dixit qz. Ego
sū dñe illa mulier paupaula

quā dñs amās p suā mīaz
decoravit. ⁊ ex ipā planit sibi
filios legitimos gnare. Dixit
autē in ex regū. q̄ omnes filios
q̄s ex me gnabit nutrire. q̄a
si nult extraneos. bñ debet
legitimos nutrire. Si cā de per
catoribz donat bō epalia p̄p̄
nutriendoz filioz amore. ml̄
to magis vris euāgelicis q̄
bz h̄ debent ex merito largi
et. **H**is auditis dñs p̄ mira
tus est vehement. maxie q̄
quā aduentū bñ f. viderat i
visione. q̄ etiā sc̄i Johis late
ranensis minabat ruina. ⁊
q̄on vir eligiosus modic⁹ ⁊ des
perat⁹ cā sustentabat p̄prio dorso
submisso. **E**uigilās vero stupe
fact⁹ ⁊ territ⁹ ut discat⁹ ⁊ sapi
ens cōsiderabat q̄d sibi vellet h̄
visio. **S**⁹ p̄ paucos dies cū vāss̄
ad cū bñ f. ⁊ a suū p̄positū
ēuclass̄ ut dictū est. petisset
q̄ ab eo cōfiri sibi regulā quā
scripserat v̄bis simpliābz. vtens
sermoibz euāgelij sc̄i ad cuius
p̄fectionē tōlit⁹ inhābat. **R**es
piciens cū dñs p̄ ita feruente
in da seruitio. atq̄ f̄rens de vi
sione sua ⁊ de p̄dō exemplo oñ
so viro dei. cepit int̄ se dicē. Vere
h̄ ē ille vir eligios⁹ ⁊ sc̄s p̄ quē
subleuabit⁹ ⁊ sustentabit⁹ etiā
dei. ⁊ sic amplexat⁹ est eū. ⁊ regu
lā quā scripserat q̄p̄bauit.

Dedit etiā sibi licentiā p̄dicandi
vbiq̄ p̄niam ac fr̄ibz suis. ita
tñ q̄ q̄ p̄dicaturi erant licen
ciā a bñ f. obtinerēt. **E**t h̄ idē
postea in cōsistorio approbavit.
His ḡ accessis. bñ f. grās egit dō.
⁊ genibz flexis. p̄misit dñs p̄ie
obiam ⁊ reuerentiā hūilit⁹ ⁊
deuote. **A**lij autē fr̄es sc̄s p̄cip̄
tū dñi pape. bñ f. obiaz filie ⁊
reuerentiā p̄miserūt. **S**uscip̄ta
itaq̄ bñdictioē a sumo p̄ntificē
⁊ visitatis aploz limibz. datus
q̄ tonsuris bñ f. ⁊ alijs ⁊ fr̄
bz. sicut dicit⁹ cardinalis procu
rauit. volens oēs illos duodecē
ē clericos. cōlinquens v̄bē vi
dei cū p̄dō fr̄ibz in orbē p̄f̄s
mirans valde de suo desiderio sic
facile adimpleto. **C**rescens q̄ co
tidie in spe ⁊ fiducia saluato
ris. q̄ sc̄is r̄uelationibz suis q̄
gesta fuerant ei p̄mit⁹ demō
strarat. **N**ā añq̄ obtineret
p̄dā. quadā nocte cū se sopora
dediss̄. videbat⁹ sibi q̄ p̄ qua
dā viā incedet iux̄ quā erat
arbor magne proceritatis. p̄
dya fortis ⁊ grossa. **C**ūq̄ p̄
q̄ret ad eā ⁊ stās sub ipā. cō
celsitudinē ⁊ pulchritudinē
miraret⁹. subito ad tātā al
titudinē deuenit ipē sc̄s. ⁊ v̄
mū arboris tangebāt. cūq̄ usq̄
ad trā facillime inclinabat.
Et reuera sic ē actū. cū dñs

76
Innocentius arbor in mūdo sub-
limior pulchrior & fortior eius
petitioni & volūtatē se tā ve-
nigūssime inclinavit

**De efficacia p̄dicationis ip̄i
& de p̄mo loco quē habuit & q̄li
fr̄es stabāt ibi & quō inde r̄cesserūt.**

Exinde b̄tis. f. ceteruēns
ciuitates & cast̄ cepit
vb̄iq; amplius & p̄fectius p̄di-
care. nō in sublimib; huāne
sapie v̄bis. s; in doctrina & v̄tute
sp̄s s̄c̄i. annūciāns fiducialiter
regnū da. Etenū vetidū p̄dica-
tor ex aūte apl̄ica corrobora-
nullis vtens adulationib;. v̄bo
rūq; r̄spuens blandimenta.
q̄a qd̄ alijs v̄bo suadebat. hoc
sibi plus suaserat opeperita
tē fidētissimē loq̄retur. Mirabā-
tur sermonū ei v̄tutē. ac ve-
ritatē quā nō hō docuerat.
Et̄a l̄rati & docti plurimū ip̄-
sū vidē & audiē velut hoīem
alteri s̄c̄i festinabāt. Lepert
proinde multi hoīes. nobiles
& ignobiles. clerici & laya. diui-
na inspiratione inflati b̄tis. f.
vestigis adherē. abiectis q̄ se-
cularib; curis & pompis sub-
ipsius v̄nicē disciplina. Conu-
sabat ad huc aūt p̄r cū filijs
in quodā loco iux̄ assisū tri-
uū^o tortus vbi erat quoddam
tugurū ab hoīb; derelictū
Q̄ loc' tā artus erat q̄ ibi
sedē vel q̄scē vix valebant.

Ibi etiā squissime pang carētē.
solus rapas edebant q̄s hinc
inde in angustia mendicabāt
Deribebat vir da noīā fr̄um
sup̄ t̄bes illius tuguri. ut q̄s
volens q̄scē vel orae cognosceret
locū suū. & ne ex angustia loci
& modicitate tumor insolens.
mētis silenciū p̄turbaret. Cū
dā aūt die existentib; fr̄ibus
in d̄cō loco. accidit ut quidam
rustic' cū suo asino veniret illuc
volēs cū suo asino in ip̄o tugu-
rio hospitari. Et ne r̄pelleretur a
fr̄ib;. ingrediens cū asino dixit
ad asinū suū. Int' int' q̄a b̄n
faciem' huic loco. Qd̄ sc̄is p̄r
audiens. & v̄bū ac intentionē
rustici cognoscens. mol' ē aīo
sup̄ eo. maxime q̄ tūc silencio
& orōi vacabāt. Dixit g' vir d̄cō
ad fr̄es. Scio fr̄es q̄ nō vōuit
nos d̄s ad p̄parandū hospitū
asinū. & ad habendū hominū
frequētationes. s; ut hoīb; q̄nq;
viā salutis p̄dicantes & salu-
taria v̄silia exhibentes. orōib;
& gr̄az actionib; p̄cipaliter
insistē debem'. Reliquit g'
d̄cōm tugurū ad vsū paupm
lepsoz. transferentes se ad sc̄az
maria de porciūcula iux̄ quā
in vna domūcula fuerant ali-
q̄n amozati p̄usq̄m ip̄az etiāz
obtinerant. Postmodū vero ab
abbate s̄c̄i b̄ndicti de monte
subasio. p̄r assisū b̄tis. f. volū-

q̄a i' tūnluū magnū
fecit cū suo asino in q̄
etans oēs fr̄es q̄ r̄...

tate et inspiratione diuina
humilitate acquisiuit. quia ipse
sanctus nobilitate et affectuosissime
recomendauit generali ministro
et omnibus fratribus tamque locum pre cunctis
locis et arlesys huius sancti dilectam a vir-
gine gloriosa. Ad ipsius autem locum
recomendationem et affectum multum
fecit quodam visio qua quodam frater
vidit adhuc existens in seculo.
que beatus frater singulari dilectione affectum
quod dum fuit cum ipso familiaritate
propria ostendendo eodem. videbit
in visione omnes homines huius sancti esse
rectos et stantes genibus flexis in cir-
cuitu sancte marie de porciuncula
iunctis manibus et in celum cum
facie eleuatis voce magna et
lacrimabili dominum precabantur.
ut omnes illuminare misericorditer
dignetur. Quibus sic orantibus vide-
bat quod splendor magnus exiret de
celo et descendens super eos illumi-
nabat omnes lumine salutari. Cum
gigilans autem ille proposuit firmiter
deo seruire. Et pax pro seculo nequam
cum suis pompis penitus delicto.
intrauit religionem ubi promissit in
dei seruitio humilitate et deuote.

**De capitulo quod habebat beatus frater
anno in loco sancte marie de por-
ciuncula.**

Post predictam autem locum sancte ma-
rie obtentum a prefato abba-
te. ordinauit beatus frater quod ibi fieret
capitulum beatus frater in anno. scilicet in penthe-
coste et dedicatione sancti michaelis

In penthecoste conueniebant omnes
fratres apud sanctam mariam et tene-
bant quod possent melius regu-
lam seruare. atque constituebant fratres pro
diuersas puercas que ipso predicarent
et fratres alios in suis puercis collo-
carent. Beatus autem frater faciebat admo-
nitiones. reprehensiones. et precepit
ei iuxta consilium dei videbat. Beatus
vero qui dicebat eis per verba. affectio-
se et sollicitate operibus ostendebat.
Venerabatur platos et sacerdotes
sancte ecclesie atque seniores nobiles et
diuites honorabat. pauperes in-
time diligebat. eis viscerose com-
pacens omnibus se subditum exhibe-
bat. Cumque omnibus fratribus esset
sublimior. unum tamen de fratribus sancti
morantibus constituebat gardia-
num suum et dominum. cui ut effugeret
a se omnem occasionem superbie. obe-
diebat humilitate et deuote. Qui
habebat enim inter homines caput suum
usque ad terram. ut inter sanctos et elec-
tos dei moueretur in conspectu domino
aliquando exaltari. Admonebat
sollicitate fratres ut sancti euangelium
et regulam quam promiserant firmi-
ter obseruarent. Et ut circa
domina officia et ecclesiasticas or-
dinationes essent vacantes
et deuote. audientes deuote mis-
sam et corpus domini deuote adoran-
tes. Sacerdotes vero qui tracta-
bant veneranda et maxima
sacramenta voluit singulariter
a fratribus honorari in tantum ut v-

X
Ille qui nuptias huius deo sicut
postea in religione fideliter huius

bicūq; illos inuenirent in put
 corā eis flectentes oscularēt
 manus eorū. Et cū ipsos cōstan
 tes inueniret volebat q̄ oscu
 larentur. nō solū manū eorū
 sed etiā pedes eorū sup̄ q̄s equi
 tarent p̄t̄ reuerentiā p̄fatis
 ip̄sōz. Admonebat etiā fr̄es
 ut nullū hoīem iudicaret. ne
 q̄ despicerent illos q̄ delitate
 viuūt et aurose et sup̄flue in
 diuūt. nā d̄ n̄ et ip̄sōz d̄ns
 potens est illos ad se vocare et
 vocatos iustificāre. Dicebat ei
 q̄ volebat ut fr̄es iuērentur
 tales ut fr̄es et dominos suos.
 quia fr̄es sunt in q̄ntū ab vno
 reatorē cāti. d̄ni dicitur in q̄n
 tū bonos adiuuāt ad p̄niam
 faciendā. eis necessaria corpis
 ministrantes. h̄mōi q̄ dicens ad
 debat. Talis deberet esse fr̄um
 d̄satio int̄ gentes. ut q̄nq; au
 dierit ul̄ videret eos glorificaret
 p̄m̄ celestē et deuote laudaret
 Magnū q̄ desiderū ei fuit ut
 tā ip̄e q̄m fr̄es sui talibz opibz
 abundarent p̄ q̄bz d̄ns laudare
 tur. Et dicebat illis. Sicut pat̄
 annūtiatis ore sic in cordibus
 v̄is et amplius habeatis. Nul
 lus p̄ vos prouocet ad irā vel
 scandalū. sed oēs p̄ mansuetudi
 nē v̄as ad pacē. benignitatē.
 et cordiā puocent. Nā ad hoc
 vocati sum̄ ut vulneratos
 autem. alligem̄. fractos et

eroncos et nocem. Multi em̄
 vident nobis eē membra dya
 boli q̄ adhuc discipuli xp̄i er̄t
 Arguebat p̄terea pius p̄ fr̄es
 suos qui n̄s sibi p̄s erant
 austri. vigilijs et ieiunijs et
 corporalibz exercitijs nimū
 insudantes. Quidā em̄ tā se
 grauit̄ affligebant ut data
 in se exprimerent carnis in
 centina q̄ videbatur odie q̄libet
 seipm̄. Quos vix dei p̄hibe
 bat admonens eos benigne
 et rationabiliter reprehendens
 atq; ip̄sōz vulnera alligās
 salutariū vinculū p̄ceptoz
 Int̄ fr̄es v̄s qui ad capitulū
 lū veniebant nullus aude
 bat negocia secularia cōtra
 re. Sed colloquebant de vi
 tis s̄oz p̄m̄. Et quō p̄fec
 tius et melius possent iue
 nite grām d̄ni ih̄u xp̄i. Si
 qui at de fr̄ibz qui ad capitulū
 venerant aliqui temptatiōz
 ul̄ tribulatiōem habebat.
 Audiendo b̄m̄ f. loquentes
 ita dulciter et seruent̄ eoz
 p̄nā videndo liberabant̄
 a temptatiōibz. et tribula
 tiōibz subleuabant̄. mi
 fice. Compatient̄ namq;
 loquebatur eis non ut iu
 dex sed ut p̄ mioribz filijs et
 et medicus bonus infirmis
 sciens cū infirmantibz in
 firmari et cū tribulatis af

fligi Corripiebat nihilominus
debite oes delinquentes atq;
stubernos. et rebelles auidu-
sione debita corripiebat. Com-
pleto atq; a. bnducebat oes
oib; fratrib; et ad singulas pro-
uicias singulos destinabat.
Quiaq; ex ipis spm dei ha-
bebat et eloquentiam idone-
am ad predicandum siue dei
aus siue laycus ecc. dabat
ei licentiam predicandi. Ipi
vero recipientes bndictioez
illius cu magno gaudio sps.
tanqm peregrini et aduene-
bant per mundu. nihil in
uia portantes nisi tm libros
in quib; possent ducere horas
suas. Ubicunq; inueniebant
sacerdote diuite ul paupere.
bonu ul malu. inclinantes
se huilit et reuerentia saci-
ebant. Et qui erat hora hos-
pitandi. libentius erant cu
sacerdotib; qm cu laycis
sdi. Cui vero apud sacerdo-
tes hospitari non poterant.
quirebant magis spuales et
deu timentes. apud quos
posset honestius hospitari.
donec per singulas ciui-
tates et castra que frs vi-
sitare volebant. dñs inspi-
rauit aliqb; deu timentib;
ut illis hospitia pararent.
quousq; pro ipis edificata

sunt loca in urbibus et in
castris. Dedit at illis dñs
obu spm scdm tps oportu-
tate. ad profereudu verba
acutissima penetrantia
corda iuueniu atq; seniu.
qui relinquites prem et ma-
tre et oia que habebant
sequantur frs. eoz religi-
onis habitum assumendo.
Vere tñ separatiois gla-
dus missus est in terra.
du iuuenes veniebat ad
religionem. dicentes paren-
tes suos in fecib; patris.
Illos tm quos recipiebat
ad ordinem ducebant ad
btm f. suscepturos ab eo
habitum huilit et deuote.
Non at solu viri sic duce-
bantur ad ordinem. sed
etia mulieres. virgines
et vidue ad eoz predica-
tioez xpucte. scdm ipoz
filiu per ciuitates et castra
monasterijs ordinatis re-
ducebant se ad pnam fa-
cienda. Cui; vnus de frib;
istatus fuit visitator. cor-
rector earu. Silliter et viri
vrorati et mulieres mari-
tate a lege mrimoni; no
discedere volentes. de sem sa-
lubri consilio se in domibus
prie artiori pnie mittebat.
Et sic p btm f. scē tñtatis

multore pfectu. dei etna in tibus
ordinibus renouat. sic triu eccle
siam pcedens epato figurauit
qz ordinu cui libet tpe suo fuit
a sumo pontifice cfermatu.
**De morte dñi Johānis primi
protectoris ⁊ de assumptione dñi
hugolini hostiensis in patrem
⁊ protectorem ordinis.**

Uenerabil at dñs p̄ iohānes de s̄o paula cardinalis
p̄dēs q̄ b̄s. f. cōsiliū ⁊ protectio
nē sepius ipendebat. vitā ⁊ ac
tus ip̄ s̄c̄i f. ac fr̄z suor oibz
alijs cardinalibz cōmēdabat. in
tm̄ q̄ vniūsqz eor. eū h̄re desi
derabat i curia. Quoz mētes
sūt cōmote ad diligendū vix
dei fr̄ibz suis. nō p̄ aliq̄ seruitio
cōcipiendo ab ip̄is s̄c̄i p̄p̄t̄ sc̄ita
tē fr̄z ⁊ deuotionē qua f̄ue
bant ad eos. Defuncto vero dño
lohāne de s̄o paulo. ispirauit
dñs vni ex cardinalibz noīe hu
golino tūc hostiensis. ep̄o. ut be
atū f. ⁊ fr̄es ad intīme diligeret
p̄tegeret ⁊ timet. Et reuera fer
uentissime se habuit circa eos
ac si eſs̄ oīm p̄r. ymo pl̄ q̄ p̄r̄
carnalis dilectio ad carnales
filios se naturalit̄ extendat aōr
ip̄mōi sp̄ualit̄ ferbuit ad virū
di cū suis fr̄ibz diligendū in
dño ⁊ fouendū. c̄ fama glori
osa vir dei audiens. q̄ famos̄
erat int̄ ceteros cardinales ac

cessit ad eū cū fr̄ibz suis. Ille at
cū gaudio suscipies ip̄os ait
eis. Offero maipz vob. auxiliū
⁊ cōsiliū atqz protectionē pat̄
ipendē sc̄dm̄ v̄m̄ b̄n̄placitū.
⁊ volo q̄ p̄p̄t̄ deū me recōmēda
tū in v̄ris orōibz habeatis. Tūc
b̄s. f. gr̄as agens dixit eodē dño
cardinali. Libent̄ volo dñc̄ vos
h̄re in p̄c̄m ⁊ p̄tectorē nec religi
onis. ⁊ volo q̄ oēs fr̄es habeat
vos sp̄ in suis orōibz cōmēnda
tū. Postea rogauit eū b̄s. f. ut
in penthecoste diḡret̄ fr̄z ca
pitulo int̄f̄esse. Et statim benignē
cōsensit. atqz ext̄it eor̄ cap
itulo int̄f̄uit oī anno. Cū ve
ro ad caplin veniebat. exibat
processionalit̄ obuiā ei oēs
fr̄es in caplo cōggati. Ille aut̄
venientibz fr̄ibz descendebat de
eq̄. ⁊ ibat pedes cū eis usqz ad
etnāz sc̄e marie. eisqz postea fa
ciebat sermonē ⁊ celebrauit
missā in q̄ vir dei f. euāgelium
decanabat

**De electioē p̄mōy m̄stroz ⁊ q̄
lit̄ fuerūt missi p̄ mūdū.**

Expletis itaqz vndeā ānis
ab icēptioē religiois. ⁊ ml
tiplicatis nūo ⁊ merito fr̄ibus.
electi fuerūt m̄stri. ⁊ missi cū
alijs fr̄ibz q̄si p̄ vniūsas mūdū
prouicias in q̄bz fides catholica
colit̄ ⁊ seruatur. Et recipiebāt
in aliq̄bz prouicijs. s̄ nō p̄mit
tebātur habitacula cōstruere.

De quibusdam vero expellebantur
ne forte essent homines infideles.
Quia licet presertim dominus innocenti
terti ordinis et regulam eorum app-
basset. non tamen hunc suis literis confirmavit.
Et propterea fratres a clericis et la-
icis tribulationes plurimas sustinere
percepserunt. Unde ex hoc fratres impulsus
sunt fugere de diversis provinciis
atque sic angustiati et afflicti. nec
non a latronibus spoliati et verberati
ad beatum fructum. cum magis amaritudi-
ne sunt eversis. Hoc enim
passi erant quasi in omnibus vltimis nota-
nis partibus ut in almania et in on-
garia et pluribus alijs. Quod cum
notificatum fuisset deo domino cardina-
nali. voluit ad se beatum fructum. et duxit
eum ad dominum papam honorium. domino
innocentio iam defuncto. et aliam re-
gulam a beato fructu christo docete depositam.
fecit pro eundem honorium dominum cum
bulla pendente solenniter confirmari.
In qua regula plangatus est et minus
ampli pro vitandis laboribus fructum
qui in remotis partibus demorantur.
Proposuit autem beatus fructus a deo domino pro ho-
noro. unum de cardinalibus roma-
ne ecclesie quasi in preteritum sui ordinis
videlicet presertim dominum hostiensem.
ad quem fratres possent recurrere pro
suis negocijs. Viderat enim beatus fructus
quandam visionem quam ipse poterat
iduxisse ad petendum cardinale
et commendandum ordinem romane
ecclesie. Viderat namque gallinam quam-
dam puam et magis habentem curam

pennata in pedibus in modum
colube domesticae. quam tot pullos
habebat quod non poterat eos sub
alio prius agitare. sed ibat in cir-
cuitu galline. et tunc remanentem
Eugilans autem de somno cepit
cogitare de huiusmodi visione. Et statim
per spiritum sanctum cognouit se per illam
gallinam singulariter designari.
Et ait. Ego sum illa gallina statu-
ta pusillus. niger quod natus. qui debe-
o esse simplex ut coluba. et af-
fectus penitus virtutum volare ad
celum. Michi autem dominus per misericordiam
sua dedit et dabit filios multos
quos protegere mea virtute non pote-
ro. Unde oportet ut eos sanctus ecclesie
commendet. qui sub umbra alarum su-
arum eos protegat et gubernet.
Elapsis autem paucis annis post
visionem predictam venit roma et vi-
sitavit dominum hostiensem quem ipse
suo fructu ut sequenti die mane
iret secum ad curiam. quia volebat
quod ipse coram domino pro et cardinalibus
predicaret atque sua electione eis
deuote et affectuosissime commenda-
ret. Licet autem beatus fructus se excusaret
de hoc dicens se esse simplicem pro de-
otam. oportuit tamen ire cum ipso ad
curiam. Cumque beatus fructus se coram domino
pro et cardinalibus presentasset. visus
est ab eis in genti gaudio. Et sub-
gens predicauit eis sicut fuit sola
spiritus sancti unctioe promouit. fini-
ta vero predicatioe commendauit
electionem suam domino pape et car-

79
dinalibus vniuersis. De p̄dicati
one aut ipsius edificati fuerit
q̄m plurimū dñs p̄p̄ et dñi car
dinales. eorūq; viscera ad eligi
onis amorē affectuosius sunt
dñō. Postea dixit b̄s f. sumo
pontifici. Dñe op̄ator vobis
sup̄ sollicitudinē et laborē con
tinuū quo vos vigilatē oportet p̄
dei car̄. Multū enī veritator
q̄ pro nobis fr̄ib; minorib; tā
tā curā et sollicitudinē habeatis
Cū enī multi hoīes et diuites ac
religiosi q̄ plurimi ad vos in
t̄re nō p̄nt. magn⁹ hōr et v̄cun
dia debz eē nobis. q̄ sum⁹ magis
paupes et desp̄a ceteris religiosis.
nō solū ingredi ad vos. s; etiā stāc
aī ostiū v̄rū. et p̄sumē pulsac
tabernaculū v̄tatis xp̄ianorū.
Propterea sc̄itati v̄re supplico hu
militer et deuote q̄tin⁹ hūc dñm
hostiensem nob dignemū pro p̄c
concede. ut ad eū t̄pe necessitatis
fr̄es possint r̄currē salua sp̄ v̄re
p̄minēne dignitate. Et placuit
h̄ p̄ch̄tio dñō pape. accessitq; dñō
b̄s f. p̄fati dñm hostiensem. in
statuens sup̄ religionē suā dignis
simū protectore. Et habito dñi
p̄p̄e m̄dato. r̄ueta sicut bon⁹ pro
tector ad defendendū fr̄es manū
extendit. scribens multis p̄latis
q̄ p̄secutionē intulerant fr̄ib;. ne
ulterius essent eis t̄ry. s; potius
ad p̄dicandū et habitandū in su
is prouincijs cōsilium et auxiliū eis

darent. tamq̄m bonis et sac̄s reli
giosis auctoritate sedis aplice
approbans. Diligē et alij q̄m plu
res cardinales ad idē suas l̄ras
t̄nsmiserunt. In sequenti ḡo
caplo data licentia m̄st̄s a b̄s
f. recipiendi fr̄es. misit eos ad su
p̄d̄m̄s prouincias portantes l̄ras
cardinaliū. cū regula. bulla apli
ca cōfirmā. Que oīa p̄latis p̄d̄a
videntes et exhibita fr̄ib; testō
nia cognoscentes edificac̄. habitac̄.
p̄dicac̄ in suis prouincijs liberalit̄
accesserūt. Sic itaq; morantib; et
p̄dicantib; fr̄ib; in illis prouincijs.
multa videntes eorū humilē et sc̄am
cōsolationē. atq; audientes eorū v̄ba
dulcissima monēta et inflāmatia
mentes ad amorē dei et ad p̄nias
faciendā. venerūt ad ip̄os et sc̄e
religiosis habitū seruet et humilit̄
susceperūt. Videns aut b̄s f. fidē
et dilectionē quā habebat ad fr̄es
dictus dñs hostiens. ip̄m cū in
timis cordis affectuosissime diligeb̄t
Et q̄m r̄uelatioē dei p̄nias. sc̄ieb̄t
cū futurū sumū pontificē. sp̄ h̄
ei p̄nias abbat in l̄ris quas scri
bebat eidē. Vocans ip̄m p̄ez tot⁹
mūdi r̄. Post modicū ḡo t̄p̄o mor
tuo dñō honorio p̄p̄ t̄ao. ip̄e dñs
hostiens. el̄s est in sumū p̄otificē.
votus ḡgorius p̄p̄ non⁹. q̄ tā fr̄um
q̄m aliorū religiosorū et maxime pau
perū xp̄i usq; in finē vite sue ex
titit b̄nfactor. p̄p̄u⁹ et defensor.
v̄n nō imerito creditur ip̄m esse

scōrum collegio sociatum.
**De sacrissima morte bñ fr̃.
7 q̃lit̃ stigmã dñi nr̃i ih̃u per
bicennium ante mortem suã
recepit.**

Post viginti añt̃ años ex q̃
p̃fectissime xpo adhesit ap̃loru
vitã 7 vestigia sequēs. ap̃lic̃ vit̃
f. año dñice incarnatiōis M̃ cc̃
xxv. quarto nōs octobris die dñi
co feliciat̃e migravit ad xpm̃. p̃
multos labores r̃q̃em et̃nã ad
ep̃tus 7 dñi sui aspectibz p̃nta
tus ē. Cui⁹ aiam vidit vn⁹ ex
discipulis eius s̃tate famosus
q̃i stellã lune imensitate habē
tem. 7 claritatē solis p̃cedentē
sup̃ aq̃s multas subiectã a nube
cula candida r̃o t̃m̃te i celũ ascē
dē. laborauerat eī multũ in vi
nea dñi sollicitus 7 feruens i orōi
bz. ieiunijs. vigilijs. p̃dicatiōibus
7 salutaribz itineribz. in cura et
passione p̃ximoz sui q̃ abiecti
one. A sue d̃visionis iūcio usq̃ ad
t̃m̃ignitiōnē ip̃ius ad xpm̃ que
ex toto dilexit assidue memori
ã eius habens in mente. ip̃m q̃
ore collaudans 7 glorificans opi
bus fructuosus. Sic enī feruētis
sime ac cordialit̃ deũ dilexit. q̃
audiens eũ nōinari l̃q̃fact⁹ inte
rius totus. exterius p̃cipuebat
dicens. Celũ 7 t̃ra debēt ad nō
dñi inclinari. Cui⁹ dilectiōis fer
uore 7 ignis passionis xpi meo
riã quã gerebat in corde. volens

ip̃e dñs oñde tota m̃do singula
ri p̃uilegio. mirabili p̃rogatiua
ip̃m ad huc viuētē in carne mi
rabilit̃ decorauit. Cũ enī seraph
cis desiderioz ardoribz sursum a
getur in deũ. 7 in illũ qui carita
te nimia transfigi voluit t̃m̃ s̃for
maretur dulcedine passionis.
q̃dã mane circa festũ exaltatiōis
sc̃e crucis cū oraret in late montis
q̃ dicitur aluna. duobz sa. añis añ
obitu suũ. apparuit ei s̃n seraph
vn⁹ sex alas habens 7 int̃ alas
gerens for̃m pulcherrimi hoīs cru
cifixi man⁹ q̃d̃ 7 pedes extensos ha
bentis in modũ crucis. effigiemq̃
dñi ih̃u et̃atissime p̃tendentis
Duabz enī alis velabat m̃put 7
duabus reliquũ corpus usq̃ ad pe
des. due vero ad volandũ extende
bant. Qua visione disparente.
mirabilis in aia ip̃i t̃m̃asit ardor
amoris. s̃ in carne ei⁹ mirabilior
appuit impressio stigmã dñi ih̃u
xpi. Que vir dei pro posse abscō
dit usq̃ ad mortē. nolens publi
care dñi sacramentũ licet h̃ p̃erit⁹
celac nequerit quĩ saltē familia
ribz socijs fuit manifestũ. S̃ post
eius felicissimũ t̃m̃sitũ oēs fr̃es q̃
aderat 7 sc̃lares q̃ plurimi mañs
tissie viderūt corpus suũ xpi stig
matibus decoratũ. Cernebant ei
i manibz 7 pedibz ei⁹ nō q̃si clano
rũ p̃cturas s̃ ip̃os clanos ex car
ne ei⁹ d̃positos 7 eadē carne ina
tos ferri q̃ nigredine. dextrũ ṽeō

latus quasi lancea infixu verissimi
ac manifestissimi vulneris rube
a matrice erat obtractu **pena**
quod etiam sacru sanguine du vi
ueret sepe effundebat. Quoru
scilicet stigmata infringibil veritas
no solu in vi et in morte ei p visu
et contactu patentissimu luculen
ter apparuit. veru etiam post morte
ipsius p multa miracula in diuisi
pibus mundi onsa. dno ipsa veri
tate clarus pateferat. Quibus etiam
miraculis multoru corda q de viro
dei rae no senserant. et de ei stigm
bus dubitauerat ad tanta fidei
magnitudine sut muta. q q prius
detractores eius fuerant. bonitate
dei operante et ipa veritate cogete
ipsius laudatores et pdicatores fi
delissimi extiterut. **De canonizacoe**

Quoniam igit in diuisi **ipsius**
mundi partibus noua mira
culoy luce clarescet. q maxima et sin
gularia bnficia dno meritis ipsi
experti fuerat. supradict dno pp g
gorius de consilio cardinaliu et ali
oru platoru q plurimu las et ap
pobatis miraculis q dno p eu fu
erat opat. ipm in scroz cathalogo
anotauit. mandans festu eius die
obitus sui solleuue celebrai. facta
at sunt hec in ciuitate assisy i pn
cia multoz platoru et maxie mul
titudinis prinapu et baronu ac in
numerabilu pploz de diuisi mu
di partibus quos ad ipsa solenu
tate idem dno pp fecerat duori

anno dno M^o CC^o XXVIII pontifica
tus ipi dno ppe anno scdo. Item
ipe etiam sum^o pontifex dictu san
que uiuente sume dilexerat no
solu canonizando ta mirifice ho
norauit. veru etiam etiam in hore
ei constructa in au^o fundamento ipi
dno pp pnu lapide posuit sacris
ditauit muneribus et piosissimis
ornamentis. ad qua post duos
anos a sua canonizacoe factan
corpus ei de loco ubi pns sepul
tu fuerat hore fice est trslatu.

Misit etiam ad ipam etiam cruce
aurea lapidibus piosis orna in
q erat lignu dnice crucis iclu
su. atqz ornamenta et vasa. et plu
rima alia ad altaris misteriu
pertinencia cu multis piosis et
solenuibus idumetis. Quia qdem
etiam ab oi uiris dno inferiori
eximens aucte aplia. ipam ca
put et mem totius ordinis fruz
munoz istituit. ut patet in pri
legio publico et bullato i q cardi
nales coit subscripserut. Veru q
pap esse san dei rby in sensibili
bus horari. nisi p eu corpe mortu
um et spu uiuente in gla dno
q plurimos duertet et sanaret
no solu promissau secus psona
idifferentes p ei obitu meritis
ipsius sunt duerse ad dnum. s; et
a multi magni et nobiles cu fi
lys suis habitu sui ordis susce
perut. etclusis pprijs uxozibus et fi
liabz suis in monasterijs paupe

rū dñaz. Dile & multi sapien
tes & leatissimi viri tā sclares
q̄ derici p̄bendati. sp̄ctis car
nis illecebros. ac ip̄ietate & scari
laribz desiderijs penitus abdic
tis p̄fatū minorz ord̄mē intra
uerūt. paup̄tati a vestigijs xp̄i
& serui sui sc̄i f. in oibz iuxta
mensurā diuine gr̄e se cōfor
mantes ut ad celestē pat̄ glori
am paruenirent. Amē

Explicuit miracula cū vita
b̄tissimi p̄ris fr̄ncisci. scripta
ad honorē dñi nr̄i ih̄u xp̄i &
glorioso v̄ḡis marie nr̄is ei.

Deo gr̄as

Tabula libri tercij.

1
2
h
m
v
v
w
w
p
p
p
p

De humilitate & obiā sc̄i f. et
fratris bernardi
De fr̄e b̄nardo quō angelus t̄m̄
tulit eū flūmā
De fr̄e bernardo q̄ iuit bononi
De morte ḡno sa fr̄is bernardi
De ieiunio q̄ dragenario sc̄i f.
De magisterio sc̄i f. ad fr̄tre
leonē. q̄ in sola cruce ē perf̄tā
lenaa
De locutione diua fr̄a p̄ fr̄em
De inuentione montis aluer
ne & visione fr̄is leonis super
sc̄m fr̄nciscū
Qualit̄ fr̄ massens humilitatē
sc̄i f. inuestigauit
Qualit̄ sc̄is f. leuauit fr̄em mas
sc̄i in acie cū flatu

Qualit̄ loquente sc̄o f. de deo
cū socijs suis apparuit xp̄s in
medio eorū
Qualit̄ deus euclauit sc̄e dñe
& fr̄i siluestro q̄ sc̄o f. debet ire
ad p̄dicandū
Qualit̄ sc̄o f. nomē magisterij
Qualit̄ mors sc̄i f. euclā fuit dñe
jacobe de septē solus
Qualit̄ xp̄s & b̄tā v̄go & sc̄o ph̄es
baptista & euāgelista cū multitu
dine āḡloz loq̄bant̄ cū sc̄o f.
De prouisione fr̄a in caplo gn̄ali
apud sc̄m maria
Qualit̄ de locut̄ est sc̄o f. & q̄lit̄
sc̄o f. fecit crescē vinū in uinea
Qualit̄ sc̄o f. appuit gloriosus
cū multis sc̄is fr̄ibz cuidam
fr̄i in extasi existenti.
De lupo feroassimo p̄ sc̄m fr̄a.
ēducto ad magnā mansuetudinē
Qualit̄ sc̄o f. liberauit turtu
res et fecit eis nidos
De statua mirabili q̄ apparuit
sc̄o f. in q̄ apphetatū fuit de quī
tuplū statu ord̄m̄is.
De visione sc̄i f. quō demones
in locū sc̄e marie de anglis int̄
re nō poterāt
Qualit̄ sc̄o f. iūtit ad fidē xp̄i
Qualit̄ sc̄o f. sanauit quēdā le
psū a lepra aie & corpis
De tribus latronibz cōuersis p̄
De gr̄a cōtemplationis fr̄is ber
nardi
De tetanoē fr̄is rufini & quō ap
et quō d̄babolz dix. R. et p̄

Qualit̄ sc̄o f. intellexit q̄ fr̄ massens i archano cordis habebat.
Qualit̄ fr̄ massens fuit p̄batz a sc̄o fr̄ncisco.